

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

12-01-2021 10:15

Via Teams (brug link i kalenderinvitationen)

Information:

Deltagere:

Hans van Binsbergen

Hardy Pedersen

Helle Bach Lauridsen

Karina Møller

Lisbeth Schmidt Andersen

Martin Østergaard Christensen

Ole Kiil Jacobsen

Stefan Møller Christiansen

Susanne Hammer-Jakobsen

Susanne Holst

Thomas Medom

Trine Krabbe

Pkt. 2: Tid: 30 min. Deltagere: Mette Søberg, Helle Kathrine Wrang Klinge, Patrick Larsen, Louise Heltborg Budde

Pkt. 3: Tid: 10 min. Deltagere: Ole Hersted og Kirsten Kaag Mortensen

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Punkt 2: Drøftelse af temaer til kvalitetsrapporten på 0-6 årsområdet (OKJ).....	1
Punkt 3: Beslutning af scenarie for implementering af Aula til dagtilbud (HP).....	1
Punkt 4: Forberedelse til Børn og unge-udvalgsmøde den 13. januar 2021.....	1
Punkt 5: Eventuelt	1

Punkt 1: Godkendelse af referat

Punkt 2: Drøftelse af temaer til kvalitetsrapporten på 0-6 årsområdet (OKJ)

Tid: 30 min. Deltagere: Mette Søberg, Helle Kathrine Wrang Klinge, Patrick Larsen, Louise Heltborg Budde

Punkt 3: Beslutning af scenarie for implementering af Aula til dagtilbud (HP)

Tid: 10 min. Deltagere: Ole Hersted og Kirsten Kaag Mortensen

Punkt 4: Forberedelse til Børn og unge-udvalgsmøde den 13. januar 2021

Punkt 5: Eventuelt

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

05-01-2021 09:30

Via Teams (brug link i kalenderinvitationen)

Information:

Deltagere:

Hans van Binsbergen

Hardy Pedersen

Helle Bach Lauridsen

Karina Møller

Lisbeth Schmidt Andersen

Martin Østergaard Christensen

Ole Kiil Jacobsen

Stefan Møller Christiansen

Susanne Hammer-Jakobsen

Susanne Holst

Thomas Medom

Trine Krabbe

Pkt. 3: Tid: 30 min. Deltagere: Martha Berdiin, Henrik Larsen, Birgit Møller, Anders Hovmark og Bjørn Bjorholm Stilling

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Punkt 2: Eventuelt	1
Beslutning for Punkt 2: Eventuelt	1

Punkt 1: Godkendelse af referat

Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat

Rerattet blev godkendt.

Punkt 2: Eventuelt

Beslutning for Punkt 2: Eventuelt

SMC orienterede om bombetruslen den 4. januar. Stor ros til beredskabet og personalet i de to tilbud.

Udvælgelse af temaer til kvalitetsopfølgningen på 0-6 årsområdet til Byrådet

7. januar 2020
Side 1 af 5

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Jf. dagtilbudsloven skal byrådet én gang hvert andet år have en politisk drøftelse af kvaliteten på dagtilbudsområdet. Børn og Unges model for kvalitetsopfølgning indebærer en opfølgning til byrådet på 0-6-årsområdet i ulige år og på 6-18-årsområdet i lige år.

Rådmanden har sammen med chefgruppen besluttet en inddragende proces for udvælgelse af temaer i den kommende kvalitetsopfølgning på 0-6 årsområdet. Formålet er dels at styrke sammenhængen mellem de politiske drøftelser og de lokale opmærksomhedspunkter og udfordringer, dels at styrke organisationen som et lærende fællesskab.

I december 2020 har de faglige ledernetværk i Børn og Unge, samt netværk for selvejende dagtilbud drøftet og anbefalet temaer til den politiske drøftelse af kvalitetsopfølgningen på 0-6 årsområdet. Dette med afsæt i en datapakke om udviklingen på området. På grund af nye retningslinjer for håndtering af corona i skoler blev møderne i netværkene for sårbare og udsatte samt netværk for specialområdet aflyst.

Lederne i de faglige netværk samt de faglige foreninger og forældreorganisationer har (med procesmæssig understøttelse) drøftet hvilke temaer, de ønsker fremlagt for Byrådet i den kommende kvalitetsopfølgning. Drøftelserne har bl.a. taget afsæt i den datapakke, der er vedlagt som bilag 1. Referater af drøftelserne i netværkene fremgår af bilagene 2a-2f. I bilag 3 er netværkenes drøftelser grupperet og systematiseret efter temaer. I bilag 4 fremgår de faglige foreninger og forældreorganisationernes anbefalinger.

På samme måde har chefteamet drøftet såvel datapakken som netværkenes anbefalinger med henblik på at perspektivere temaerne i en politisk og organisatorisk kontekst.

På den baggrund indstiller forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen, at rådmanden drøfter og beslutter temaer til den politiske opfølgning af kvalitet på 0-6 årsområdet

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles, at rådmanden

- Drøfter og beslutter temaer til den politiske opfølgning af kvalitet på 0-6 årsområdet
- Drøfter behandling af valget af temaer på udvalgmøde den 13. januar 2021

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Pædagogik, undervisning og fritid

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 30526873

Direkte e-mail:
lohebu@aarhus.dk

Sag: 20-099066
Sagsbehandler:
Louise Heltborg Budde

7. januar 2020
Side 2 af 5

3. Sagsfremstilling - Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Rådmanden og byrådet har som ambition, at den politiske opfølgning på kvaliteten i Børn og Unges tilbud tager afsæt i de temaer og udfordringer, der fylder i de lokale enheder.

Der indgår herunder et ønske om, at kvalitetsopfølgningen til byrådet er mere fokuseret og kortere end den tidligere kvalitetsrapport til byrådet. Ikke mindst er der et ønske om, at kvalitetsopfølgningen i højere grad inddrager lokale perspektiver, kvalitative data og kommer bagom de resultater, der kan vises i de kvantitative opgørelser.

Der er derfor lagt op til, at rådmanden i samarbejde med Børn og Unge udvælger nogle få temaer, der skal danne grundlag for en fokuseret behandling i kvalitetsopfølgningen (0-6 år).

Anbefaling af temaer fra netværk og chefteam

På tværs af netværkene og i langt de fleste gruppedrøftelser har temaerne om overgangssamarbejdet, kvalitet i læringsmiljøer og børn i udsatte positioner og med særlige behov været fremherskende. Stort set alle grupper på dagtilbudsnetværket nævner kvalitet i læringsmiljøerne, herunder en drøftelse af et fælles sprog om kvalitet, som et relevant tema. Arbejdet med børnenes sproglige udvikling og effekten af det bliver også nævnt på alle netværk, men har ikke været så dominerende i gruppedrøftelserne. Et tema som fælles forventninger til kommende skolebørn bliver alene nævnt på skole og SFO-netværkene mens temaer som normering og andelen af uddannet personale, systematik og evalueringskultur, børnenes progression og kønsforskelle i børnenes trivsel og udvikling alene bliver netværk for dagtilbud og selvejende dagtilbud. Et tema som børnefremmøde og sundhed og overvægt bliver nævnt på tværs af skole og dagtilbud, men er ikke dominerende i tilbagemeldingerne fra gruppedrøftelserne.

Chefteamets drøftelse lægger desuden op til, at valget af temaer foretages med afsæt i og ved en balancering af en nogle række centrale kriterier. De relevante kriterier for udvælgelsen af temaer skitseres herunder:

1. Dagtilbudsloven

Dagtilbudsloven foreskriver (§3a stk. 5 og 6), at byrådet en gang hvert andet år skal drøfte udviklingen på dagtilbudsområdet med udgangspunkt i, hvordan kommunens rammer for dagtilbud og eventuelle prioriterede indsatser for området bidrager til, at dagtilbuddene kan opfylde lovens krav. På baggrund af drøftelsen kan byrådet beslutte at iværksætte tiltag som understøtter dagtilbuddenes arbejdet med at etablere pædagogiske læringsmiljøer, der fremmer børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Med vedtagelsen af den styrkede pædagogiske læreplan har dagtilbuddene de sidste to år arbejdet med at etablere pædagogiske læringsmiljøer af høj kvalitet, styrke evalueringskulturen, herunder arbejde på sammenhængen mellem læringsmiljøerne og børns progression med afsæt i det pædagogiske grundlag, 6 læreplanstemaer og 12 pædagogiske mål for de pædagogiske læringsmiljøer.

7. januar 2020
Side 3 af 5

Dagtilbudsloven foreskriver endvidere, at al praksis i dagtilbuddene alene skal udspringe af den pædagogiske læreplan

2. Lokal relevans og organisatorisk sammenhæng

De valgte temaer skal både have lokal relevans og skabe organisatorisk sammenhæng. I den forbindelse er det også relevant at tage højde for, om organisationen allerede har iværksat indsatser i relation til det valgte tema.

3. Politisk relevans

De valgte temaer skal give anledning til meningsfuld politisk drøftelse, der kan understøtte udviklingen af kvaliteten på dagtilbudsområdet, og evt. tale ind i budgetprocessen. I den forbindelse kan den nationalpolitiske dagsorden også spille en rolle for valget af tema.

4. Vinkling og præcisering af tema

Valget af temaer skal på den ene side give plads til udmøntning i en lokal kontekst der giver mening – og være så konkrete at analysen lægger op til en meningsfuld politisk drøftelse. I forbindelse med valg af f.eks. læringsmiljø som tema, er det væsentlig for analysens mulighed for at understøtte dels en politisk drøftelse dels det efterfølgende lokale arbejde med temaet, at det er skærpet. Når man arbejder med temaet læringsmiljø, kunne man f.eks. vælge at indsnævre det, så det er i forhold til de sproglige læringsmiljøer, udemiljøerne, bevægelse, interaktion eller andet.

I chefteamets behandling drøftes temaer, som balancerer dagtilbudslovens krav samt den lokale, organisatoriske og politiske relevans, herunder et blik for at bygge op til centrale drøftelser, der vil komme senere på året.

Nedenfor er et udvalg af chefteamets refleksioner beskrevet:

Temaet *Kvalitet i læringsmiljøer* peger dels ind i dagtilbudslovens krav samt dagtilbuddenes arbejde de seneste to år med den styrkede pædagogiske læreplan. Hertil kommer det national politiske fokus på tilsyn og udviklingen af kvalitet i dagtilbud – og herunder sammenhængen til den lokale ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn på dagtilbudsområdet. En drøftelse af forståelsen af kvalitet i læringsmiljøer er et stærkt ønske, som ofte rejses på tværs af netværkene og de faglige organisationer. Temaet vil ligeledes have en sammenhæng til udviklingen af rammen for lokal kvalitetsopfølgning og til-

syn samt den nationalpolitiske dagsorden i forbindelse med udmøntningen af den nyligt indgåede finanslovsaftale.

7. januar 2020
Side 4 af 5

Temaet kvalitet i læringsmiljøer kan endvidere indeholde en konkret analyse af læringsmiljøerne i relation til bestemte aspekter af læringsmiljøerne f.eks. de sproglige læringsmiljøer, udemiljøerne, børnenes perspektiv med mere. I forlængelse heraf kunne et tema for kvalitetsopfølgningen være fokus på arbejdet med børnenes mulighed for bevægelse, og sammenhængen til overvægt og sundhed generelt.

I relation til temaet om læringsmiljøer foreskriver dagtilbudsloven, at dagtilbuddene arbejder med sammenhængen mellem læringsmiljøer og børnenes progression. Et fokus på børnenes progression vil ligeledes give sammenhæng til arbejdet med Stærkere Læringsfællesskaber samt temaet om faglig udvikling fra kvalitetsopfølgningen på 6-18årsområdet.

Temaet *Børn med særlige behov og i udsatte positioner* opleves relevant bredt på tværs af organisationen både netværk og chefteam. Temaet vil endvidere kunne give imødekomme organisationerne på handicapområdets stemme. Datapakken viser en stigning i henvisningerne til PPR. Dette har givet anledning til mange refleksioner i netværkene, om hvad det er udtryk for: er der en stigende andel af børn med særlige behov eller er det udtryk for en skærpet opmærksomhed? Temaet har sammenhæng til et fokus, der allerede er i organisationen og kan understøtte arbejdet med mellemformer.

Temaet *Overgange* favner 0-18årsperspektivet og fremhæves også på alle netværkene. Arbejdet med overgange er fremhævet i dagtilbudsloven, som stiller krav om retningslinjer for såvel overgange fra hjem til dagtilbud som fra dagtilbud til skole. Byrådet har vedtaget retningslinjer for overgange i april 2020. Arbejdet med udmøntningen af retningslinjerne er udskudt til efteråret 2021 på grund af corona-situationen. Overgange er således et tema, der vil have sammenhæng til indsatser, der allerede er i gang i organisationen.

4. Videre proces og kommunikation

Udvalgs møde den 13. januar 2021

Der er afsat 30 minutter til drøftelsen på møde i Børn og Unge-udvalget den 13. januar 2021. Det foreslås, at rådmanden kort motiverer sit valg af temaer, hvorefter forvaltningen kort redegør for proces og den forventede plan for belysning af temaer.

Nedenfor ses den samlede procesplan for udarbejdelse af den politiske opfølgning på 0-6årsområdet.

Dato	Aktivitet
3. december 2020	Datapakke udsendes til netværk
9. – 15. december	Netværksmøder - prioritering af temaer
7. december	Selvejende dagtilbud
7. december	<i>Specialområdet (aflyst)</i>
8. december	<i>Sårbare og udsatte (aflyst)</i>
9. december	SFO/FU
14. december	Skole
15. december	Dagtilbud
7. januar	Chefmøde – kvalificering af temaer
12. januar	Udvælgelse af temaer v. rådmanden
13. januar	Inddragelse af børn og unge-udvalget vedr. valg af temaer
12. januar –26. februar	Skrivefase
26. februar	Fremsendelse af rapport til chefmøde
4. marts	Udkast godkendes på chefmøde
9. marts	Udkast godkendes på rådmandsmøde
16. marts – 14. april	Høring
20. april	Rådmandsmøde – godkendelse af rapport på baggrund af høring
Ultimo april	Fremsendelse til sekretariatet
9. juni 2020	1. behandling i byrådet
23. juni 2020	2. behandling i byrådet

7. januar 2020

Side 5 af 5

Bilagsoversigt

- Bilag 1: Datapakken
- Bilag 2a-2f.:Referater fra netværksmøde.
- Bilag 3. Opsamling af temaer på tværs af netværksdrøftelserne.
- Bilag 4: Opsamling på temaer fra faglige foreninger og forældreorganisationer

Datapakke for 0-6-årsområdet

Data om resultat kvalitet, proces kvalitet og strukturel kvalitet på dagtilbudsområdet i Aarhus Kommune

December 2020

Det gode børneliv

– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

Det gode børneliv

– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

Formål og data

Formål

Formålet med datapakken er at understøtte en datainformeret dialog om udvælgelsen af fokusområder til kvalitetsrapporten på 0-6-årsområdet i 2021.

Data

Datapakken indeholder en lang række data om resultatkvalitet, proceskvalitet og strukturel kvalitet på 0-6-årsområdet, herunder bl.a. data om:

- Børnenes kompetencer indenfor de seks læreplanstemaer (Dialoghjul i dagtilbud)
- Børnenes sproglige kompetencer (sprogvurdering og sprogscreening)
- Overvægt i 0. klasse og tandsundhed ved 5 år
- SUS-skema ved 9-10 mdr. og ekstra besøg fra Sundhedsplejen
- Sene skolestartere og omgængere i 0. klasse
- Børn med specialpædagogiske behov (vidtgående støtteressourcer og antal indstillinger til PPR)
- Dagtilbuddenes evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan
- Det pædagogiske læringsmiljø i vuggestuer og børnehaver (pilotafprøvning af ECCERS og ITERS).
- Normeringer (antal børn pr. voksen)
- Børnenes fremmøde i dagtilbud
- Andel uddannede pædagoger
- Samarbejde mellem dagtilbud og skole

Det gode børneliv

– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

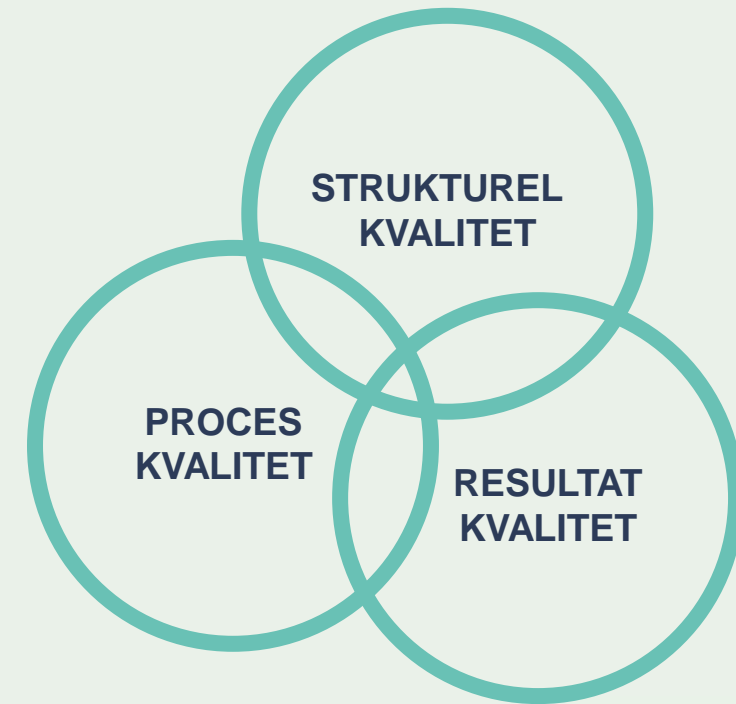
Kvalitet – struktur, proces og resultat

Datapakken indeholder data om de tre kvalitetsbegreber:

Strukturel kvalitet handler om dagtilbuddets fysiske rammer, personalets uddannelse, normering og organisering.

Proceskvalitet handler om den pædagogiske interaktion.

Resultatkvalitet handler om børnenes færdigheder og sammenhæng til skole.

Kilde: EVA

Det gode børneliv

– Kvalitet for børnene og de unge

1. Resultatkvalitet på 0-6-årsområdet	Side	5
2. Proceskvalitet på 0-6-årsområdet	Side	16
3. Strukturel kvalitet på 0-6-årsområdet	Side	34

Resultat kvalitet på 0-6-årsområdet

Dialoghjul i dagtilbud

- Pædagoger og forældres vurderinger af børnenes kompetencer inden for læreplanstemaerne

Sprog vurdering og sprogscreening

- Sprog vurderingsresultater
- Skolebegynderscreening af børn med dansk som andetsprog

Vægt og tandsundhed

- Overvægt i 0. klasse
- Tandsundhed

Sundhedsplejens hjemmebesøg

- SUS-skema ved 9-10 mdr.
- Ekstra hjemmebesøg fra Sundhedsplejen

Overgang til skole

- Sene skolestartere og omgængere i 0. klasse

Børn med specialpædagogiske behov

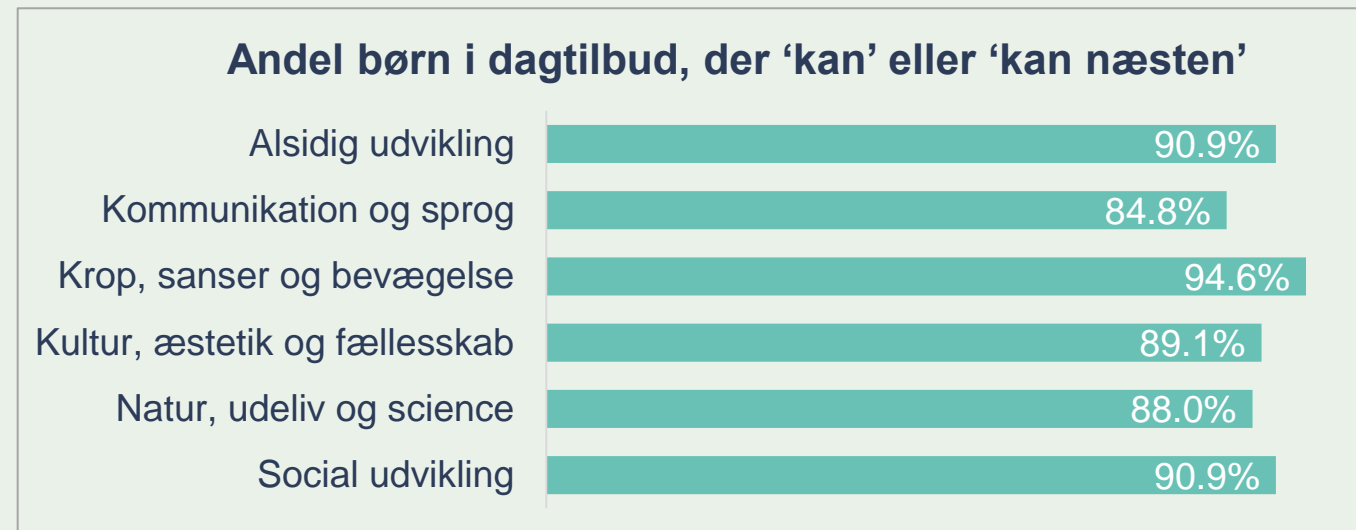
- Vidtgående støtteressourcer
- Indstillinger til PPR

Det gode børneliv

– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

Dialoghjulet i dagtilbud

- Flest børn vurderes højt inden for inden for læreplanstemaet om krop, sanser og bevægelse, hvor 95% af børnene vurderes i de to bedste kategorier. Kun 85 % af børnene vurderes i de to bedste kategorier inden for læreplanstemaet Kommunikation og sprog. Piger vurderes i gennemsnit højere på alle seks læreplanstemaer end drenge.
- Børn med dansk som modersmål (93%) vurderes i gennemsnit højere på alle seks læreplanstemaer end børn med dansk som andetsprog (DSA) (76%). Børn med DSA vurderes især lavere inden for 'kommunikation og sprog'.

Note: Forud for status- og udviklingssamtalerne (SUS) i dagtilbud registreres vurderinger af børnenes kompetencer inden for de seks læreplanstemaer i Dialoghjulet. Vurderingerne foretages af både forældre og pædagoger i dagtilbuddet. I forbindelse med vurderingerne anføres det, om barnet 'Kan', 'Kan næsten', 'Kan med hjælp' eller 'Kan ikke endnu' i forhold til de opstillede læringsmål og indikatorer/tegn, der hører til det enkelte læreplanstema. I opgørelsen indgår data for de første 11 mdr. af 2020.

Sprog vurdering

Det gode børneliv

– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

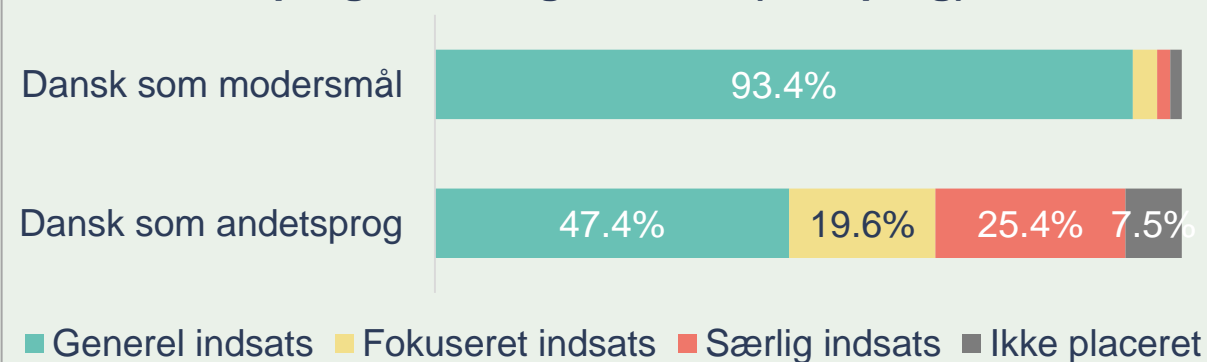
Sprog vurdering ved 3 år

- I 2019 blev 14,1 % af børnene ved 3 år vurderet til at have behov for en sprogindsats ud over den generelle sprogindsats i dagtilbuddet ift. deres talesproglige færdigheder.
- 52,6 % af børn med dansk som andetsprog havde behov for en ekstra sprogindsats ift. tale ved 3 år mod 6,6 % af børn med dansk som modersmål.

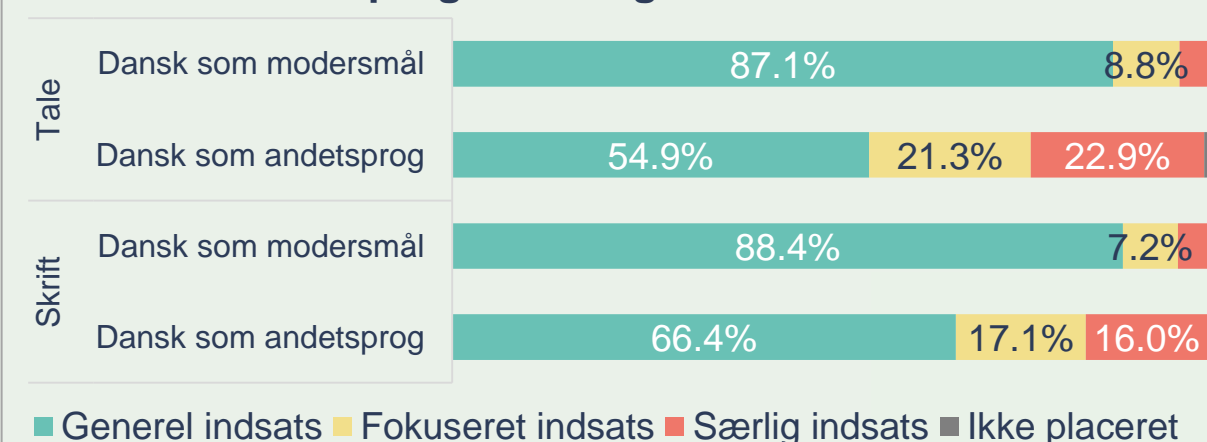
Sprog vurdering i 0. klasse

- I skoleåret 2019/20 blev hhv. 18,4 % og 15,3 % af børnene i 0. klasse vurderet til at have behov for en ekstra indsats ift. hhv. talesproglige og før-skriftlige færdigheder.
- Hhv. 45,1 % og 33,6 % af børn med dansk som andetsprog havde behov for en ekstra sprogindsats ift. hhv. tale og skrift i 0. klasse mod hhv. 12,9 % og 11,6 % af børn med dansk som modersmål

Sprog vurdering ved 3 år (talesprog)

Sprog vurdering i 0. klasse

Note: Sprog vurderingen ved 3 år foretages, når barnet er mellem 2 år og 9 mdr. til og 3 år og 4 mdr.

Sprogscreening

Skolebegynderscreening af børn med dansk som andetsprog

- Ved skolestart i 2020/21 havde 31,2 % af skolestartere med dansk som andetsprog et alderssvarende dansk sprog (156 børn). Det er på niveau med tidligere år.
- 64,0 % havde et sprogstøttebehov (320 børn), mens 4,8 % havde behov for basisundervisning i en modtagelsesklasse (24 børn).

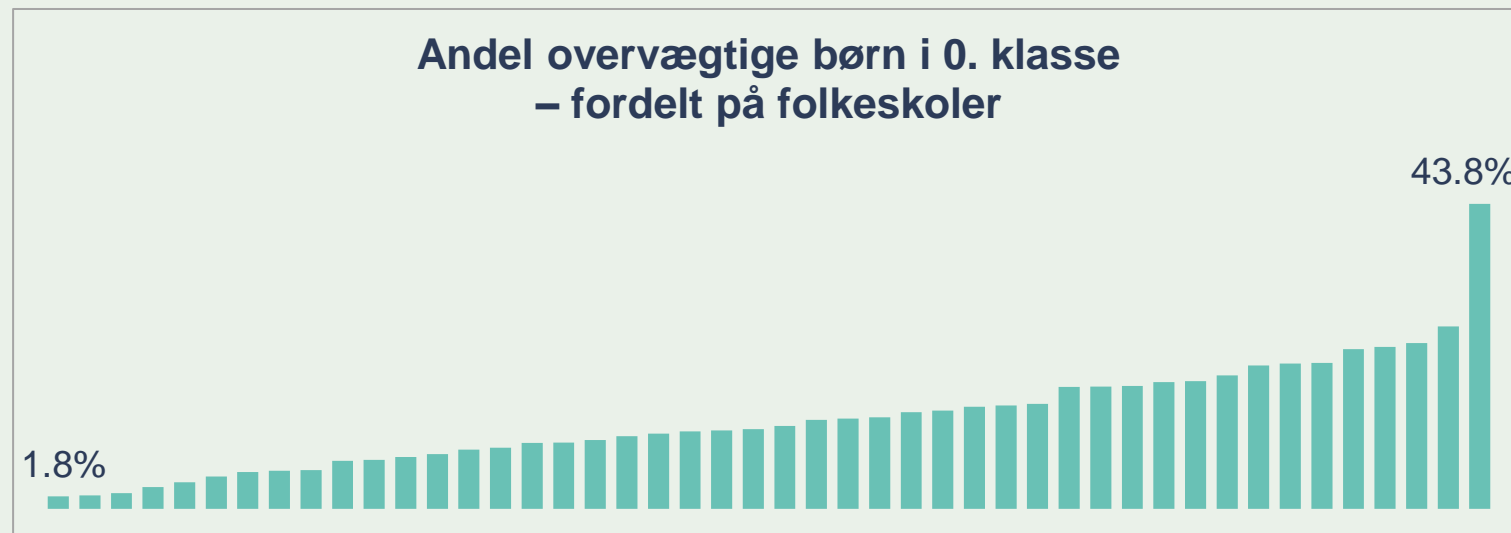
Note: Resultaterne fra skolebegynderscreeningen kan ikke sammenlignes direkte med resultaterne fra sprogvurderingen, da der anvendes et andet materiale.

Det gode børneliv

– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

Overvægt i 0. klasse

- 11,4 % af eleverne i 0. klasse var overvægtige i skoleåret 2019/20. Det er på niveau med tidligere år.
- Lidt flere piger (13,3 %) end drenge (9,6 %) er overvægtige.
- Der er store geografiske forskelle mellem de enkelte skoler. Andelen af overvægtige børn i 0. klasse varierer fra 1,8 % på skolen med den laveste andel overvægtige til 43,8 % på skolen med den højeste andel.

Note: Opgørelsen er lavet for skoleåret 2019/20. Alle børn med bopæl i Aarhus Kommune indgår i kommunegennemsnittet.

Det gode børneliv*– Sammen om kvalitet for børnene og de unge*

Tandsundhed

Tandsundhed ved 5 år

- 87,9 % af de 5-årige børn havde ingen huller i tænderne i 2020, mens 2,4 % af de 5-årige børn havde mange huller i tænderne (over 6 huller). Begge dele er på niveau med tidligere år.
- Der er stor geografisk spredning i børnenes tandsundhed. I 17 af de 45 bopælsskoledistrikter har ingen af de 5-årige børn mange huller i tænderne, mens 16 % af de 5-årige børn i bopælsskoledistriktet med den højeste har mange huller i tænderne.

Note: Opgørelsen er lavet for de første 11 mdr. af 2020. Alle børn med bopæl i Aarhus Kommune er med i opgørelsen. I opgørelsen indgår færre børn end normalt pga. hel og delvis corona-nedlukning samt ujævn drift pga. corona (2.702 børn ift. 3.183 børn året før).

Det gode børneliv

– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

SUS-skema ved 9-10 mdr.

- I 2019 blev der udfyldt SUS-skema (status- og udviklingssamtalseskema) på 3.252 børn i forbindelse med sundhedsplejens hjemmebesøg ved 9-10 mdr.
- SUS-skemaet beskriver børnenes personlige og sociale udvikling (tilknytning og indlevelse), krop og bevægelse (sanser og bevægelser) samt sproglige udvikling (kommunikation og sproglig kontakt).

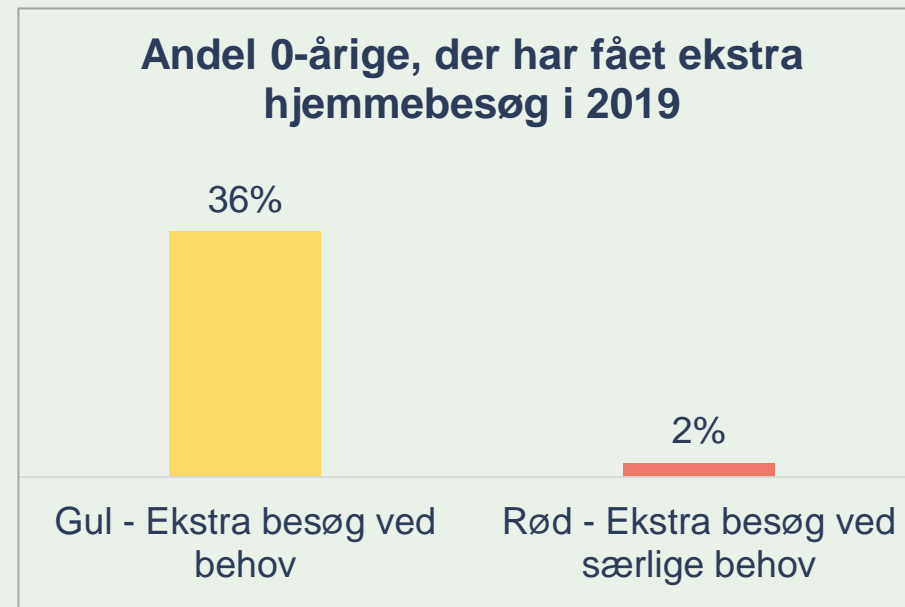

Note: I forbindelse med status- og udviklingssamtalerne (SUS) ved sundhedsplejens hjemmebesøg vurderer forældrene sammen med sundhedsplejersken, om barnet 'Kan', 'Kan næsten', 'Kan med hjælp' eller 'Kan ikke endnu'. Data for 2020 er ikke retvisende pga. corona. Derfor vises data for 2019.

Det gode børneliv*– Sammen om kvalitet for børnene og de unge*

Ekstra hjemmebesøg fra Sundhedsplejen

- I 2019 har 7754 0-årige børn fået standardhjemmebesøg fra Sundhedsplejen.
- Ud af disse har 36 % (2.759) fået et ekstra behovsbesøg, og 2 % (158 børn) har fået et ekstra besøg ved helt særlige behov (rød).

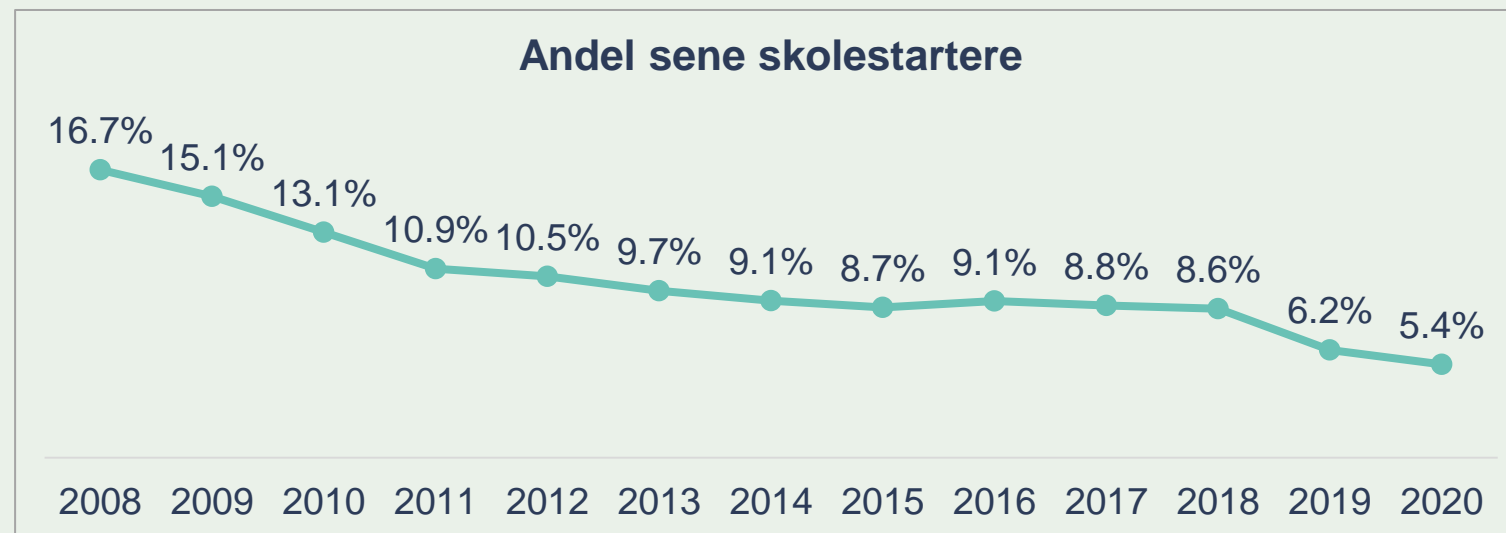

Note: Data for 2020 er ikke retvisende pga. corona. Derfor vises tal for 2019.

Overgang til skole

Sene skolestartere og omgængere i 0. klasse

- Andelen af børn, der starter sent i skole, har været faldende i de senere år fra 16,7 % i 2008/09 til 5,4 % i 2020/21. Andelen af sene skolestartere i Aarhus Kommune ligger lidt over andelen på landsplan.
- Den faldende andel sene skolestartere har ikke ført til en stigning i andelen af omgængere i 0. klasse. Andelen af omgængere har derimod ligget stabilt på omkring 1-2 % i perioden.

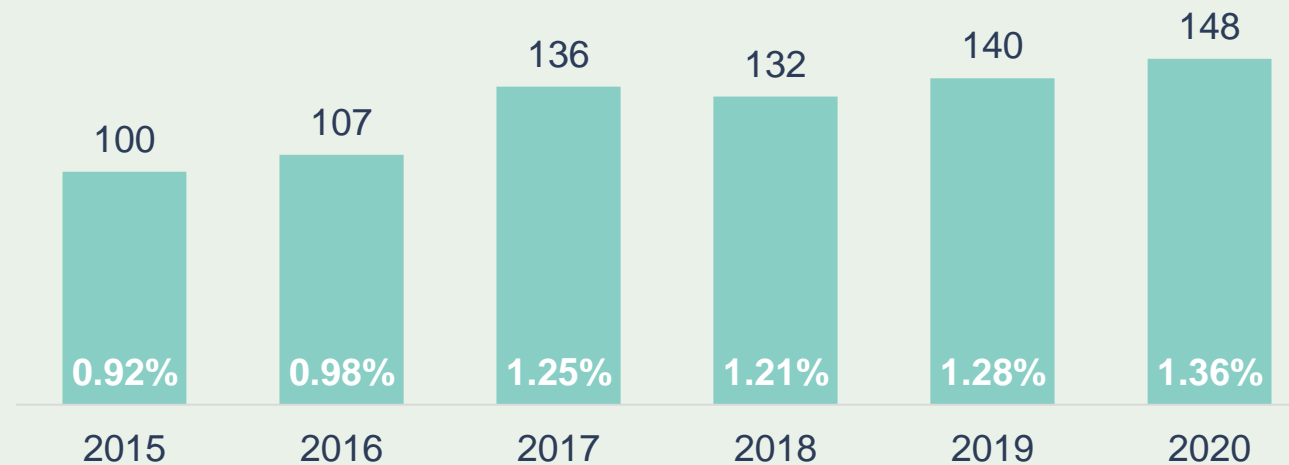

Note: Sene skolestartere er defineret som de børn, der starter i 0. klasse, som fylder 7 år i kalenderåret for skolestart. |

Vidtgående støtteressourcer

- I 2020 udgør andelen af børn i dagtilbud, som modtager vidtgående støtteressourcer, 1,36% af det samlede antal børn i dagtilbud.
- Fra 2018 til 2020 er andelen af børn i dagtilbud, som modtager vidtgående støtteressourcer steget med 12 procent.

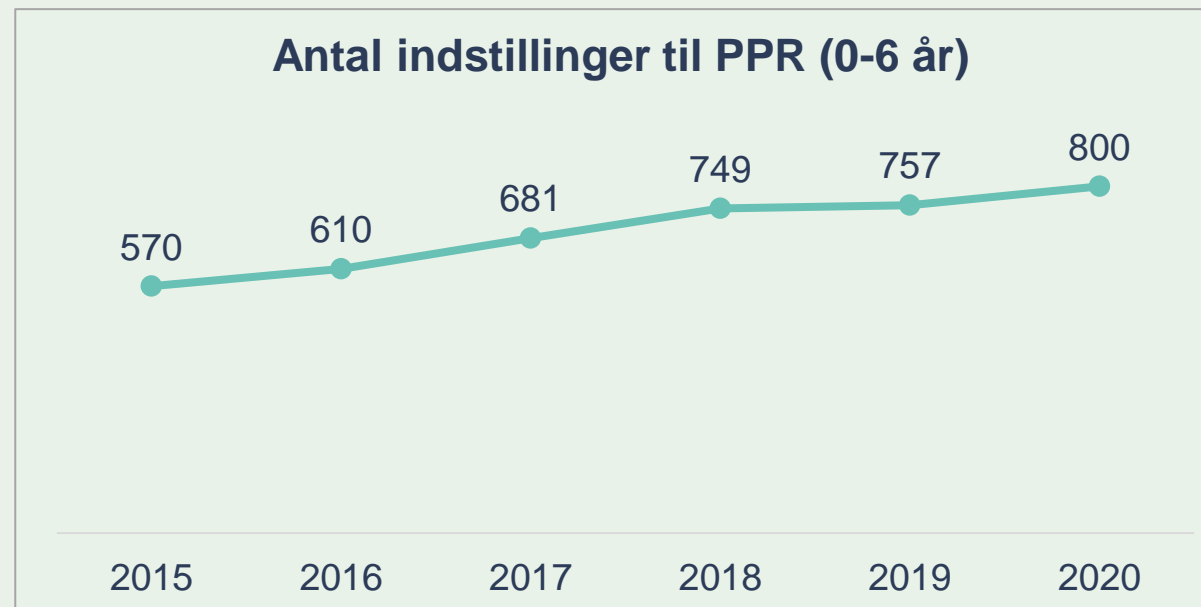
Indekseret udvikling i andel børn i dagtilbud, som modtager vidtgående støtteressourcer

Note: Baseret på antal indskrevne børn i kommunale dagtilbud (fratrasket specialdagtilbud) pr. september i det pågældende år.

Indstillinger til PPR

- Antallet af indstillinger til specialpædagogisk støtte til børn i alderen 0-6 år har været stigende i perioden fra 2015 til 2020 – fra 570 indstillinger i 2015 til 800 indstillinger i 2020.

Note: Antal for 2020 udgør forventet niveau.

Proceskvalitet på 0-6-årsområdet

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

- Dagtilbuddenes evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Det pædagogiske læringsmiljø

- Det pædagogiske læringsmiljø i vuggestuer (ITERS)
- Det pædagogiske læringsmiljø i børnehaver (ECCERS)

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Opsamling på procesevaluering

Det gode børneliv

– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

- I juli 2018 trådte den nye dagtilbudslov i kraft. Af loven fremgår det, at arbejdet med den pædagogiske læreplan skal evalueres hvert andet år. Evalueringen af arbejdet med den pædagogiske læreplan skal tage afsæt i de 12 politisk fastlagte pædagogiske mål, herunder sammenhængen mellem de pædagogiske læringsmiljøer og børnenes læring, udvikling, trivsel og dannelse.
- Evalueringen er et led i processen med at realisere den pædagogiske læreplan, herunder etablering af en løbende evalueringskultur samt leve op til lovens krav om en evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan i 2020.
- På de kommende slides præsenteres et koncentrat af dagtilbuddenes evalueringer af arbejdet med læreplanen i de første to år. Deadline for offentliggørelse af selve den pædagogiske læreplan er 31/12 2020 – men arbejdet med læreplanen er pågået de seneste godt og vel to år.
- Der er tale om en selvevaluering

Det pædagogiske grundlag

Det gode børneliv

– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

<i>Vi er blevet bedre til...</i>	<i>... men det her er svært...</i>
At arbejde struktureret og systematisk	Ofte føles det som noget man skal 'gå fra' til – særligt hvis det vedrører data.
At arbejde med læring hele dagen	At planlægge dagen med afsæt i børnenes behov – og ikke falde i fælden med den gammeldags 'aktivitetsplans-tænkning'.
At have et fælles sprog om pædagogik	Når der sker udskiftning i personalegruppen
At være bevidste om, at vi bør have gode læringsmiljøer hele dagen	Særligt i overgange (fx garderoben, spisesituationer, samling mv.)
At være bevidste om, at medarbejdere også udgør en vigtig del af læringsmiljøet	Når vi ikke får planlagt dagen ordentligt og er nødt til at afstemme med hinanden mens børnene er til stede
At have og praktisere et fælles børnesyn	Når der sker udskiftning i personalegruppen
At indrette læringsmiljøerne med afsæt i børnenes behov	Ikke alle medarbejdere er lige glade for ændringer

Læreplanstemaer

Det gode børneliv

– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

	<i>Det vurderer vi at vi gør godt...</i>	<i>men det her skal vi blive bedre til...</i>
Kultur, æstetik og fællesskab	<ul style="list-style-type: none"> • Fokus på leg, dannelse, børnenes perspektiv og børnefællesskaber i det pædagogiske grundlag • Inddragelse af børnenes familiestruktur og hverdag som afsæt for snakke om forskellighed 	<ul style="list-style-type: none"> • Mere tilgængelighed og større udbud af materialer • Give mere plads til spontanitet og barnets eget initiativ i kreative aktiviteter • Fokus på mangfoldighed • Bruge byens rum
Natur, udeliv og science	<ul style="list-style-type: none"> • Understøtte børnenes nysgerrighed • Gør naturen tilgængelig både på legeplads og på ture • Arbejder med affaldssortering, matematisk forståelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Mere fokus på science og it • Kunne blive bedre til at tale om konsekvenserne af vores handlinger i naturen (fx fokus på bæredygtighed og klimapåvirkning)

Læreplanstemaer

Det gode børneliv

– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

	<i>Det vurderer vi at vi gør godt...</i>	<i>men det her skal vi blive bedre til...</i>
Krop, sanser og bevægelse	<ul style="list-style-type: none"> • Gode og indbydende legepladser med forskellige underlag, redskaber og plads til fysisk udfoldelse • Stimulering af børnenes sanser – fodbad, duftelege, massage mv. • Tydelige læringsrum, der lægger op til stille, kreative eller kropslige udfoldelser. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fælles systematik på tværs af dagtilbuddet • Variation med henblik på deltagelsesmuligheder for alle børn
Kommunikation og sprog	<ul style="list-style-type: none"> • Sætter ord på følelser • Tænker sprogarbejdet ind i alle læringsmiljøer • Vi er gode til at møde børnene inden for deres nærmeste udviklingszone. • Vi er gode til at benævne 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvis der er mange børn med dårlige forudsætninger for at blive sprogstimuleret i hjemmet

Læreplanstemaer

Det gode børneliv

– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

	<i>Det vurderer vi at vi gør godt...</i>	<i>men det her skal vi blive bedre til...</i>
Alsidig personlig udvikling	<ul style="list-style-type: none"> • Fokus på selvhjulpenhed • Leg på tværs af køn, alder og stuer (når det er muligt grundet COVID-19) • Fokus på børnenes udvikling både i rutinesituationer og i dagens øvrige læringsmiljøer 	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbejdsrelationer på tværs kan være svært i aktuelle faste grupper. • Mange afbrydelser i de pædagogiske aktiviteter • Det er afgørende at medarbejderne er enige og samstemte om barnets nærmeste udviklingszone.
Social udvikling	<ul style="list-style-type: none"> • Benævner det positive i barnets intention og anviser alternative positive handlinger, hvor det er nødvendigt • Vi sætter ord på barnets behov og følelse • Fokus på at alle børn er med 	<ul style="list-style-type: none"> • Ved travlhed er der risiko for en for stor grad af voksenstyring

Det gode børneliv

– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

Evalueringens kultur

<i>Vi er blevet bedre til...</i>	<i>... men det her er svært...</i>
Øget systematik – både i dataindsamling og evaluering, men også i møder mv.	Variation i evalueringsmodeller og metoder. Vi har en tendens til at anvende den samme 'evalueringmodel' hver gang.
At agere datainformeret – og have fokus på evalueringens kultur	Når vi på baggrund af data og vores skiftende børnegruppe skal justere læreplanen løbende.
At stille hinanden kritiske spørgsmål som 'Hvad bygger du det på?' og 'Er det noget du ved, eller noget du synes?'	Det er en kulturforandring, og vi er stadig på vej. Fortsat øvebane.
At anvende video og billeder både af læringsmiljøerne og egen praksis	Vil gerne bruge video endnu mere
At opstille delmål for at nå de langsigtede mål	At formulere præcist, hvad børnene skal have ud af det vi gør.
At aftale, hvad det er vi kigger efter	At blive så konkret, og i processen vælge andet relevant fra.
At tilrettelægge læringsmiljøerne efter børnenes nærmeste udviklingszone	At følge op på, om børnene får det ønskede udbytte.

Det gode børneliv*– Sammen om kvalitet for børnene og de unge*

Fokusområder i det kommende arbejde

Realiseringen af læreplanen

- Genbesøge den pædagogiske læreplan med systematisk gennemgang af læringsmiljøerne
- Fokus på få ting ad gangen i stedet for spredt fokus på mange ting
- Medarbejdernes ejerskab til dagtilbuddets læreplan
- Refleksion: "Er vi reelt der, hvor vi tænker pædagogik før aktivitet?"
- Fortsat fokus på progression og læringsmiljø
- Forbedring af evalueringskulturen i de enkelte afdelinger – ved hjælp af videndeling i lederteamet

Erfaringer fra en tid med COVID-19

- De små grupper giver mulighed for nærvær og fordybelse
- Den samme voksne tæt på børnene giver stærke relationer og et godt afsæt for pædagogik
- Det skaber bedre rammer for pædagogik, når børnene afleveres, hvor forældrene ikke kommer ind på stuen (eller afleverer helt udenfor).
- Vigtigheden af at mødeplanen skal harmonere med børnefremmødet.
- Uderummet meget mere i brug som læringsmiljø
- Vigtigt at være opmærksom på, hvordan man bibeholder det gode samarbejde og den gode sparring til trods for at være i faste grupper

Det gode børneliv

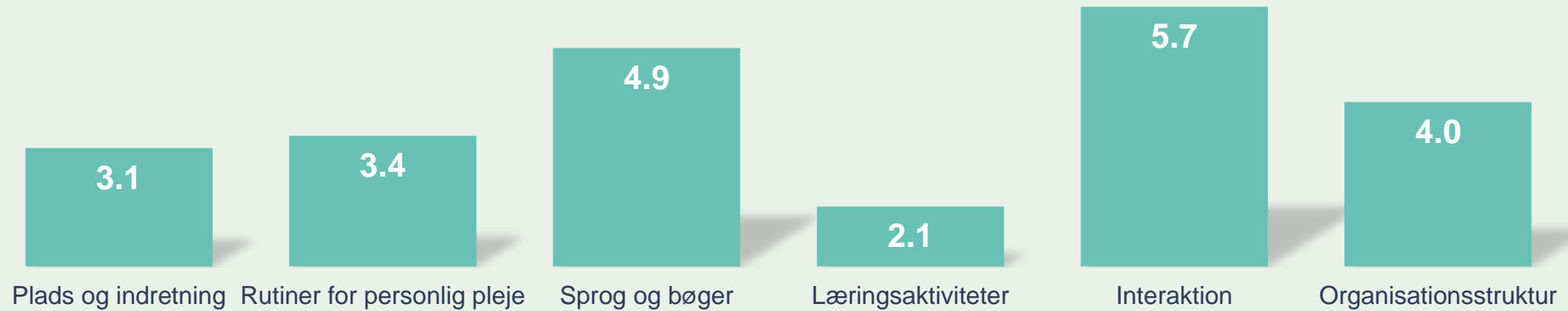
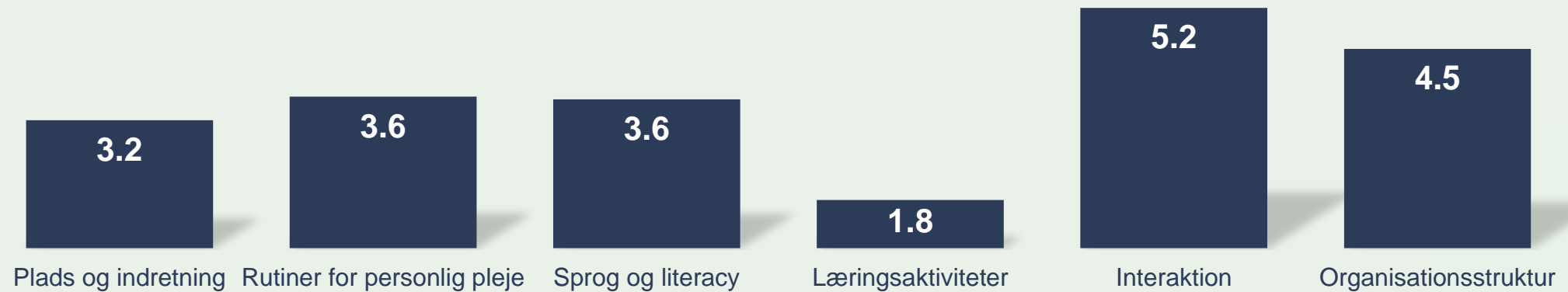
– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

Det pædagogiske læringsmiljø

Data fra pilotprojekt med ITERS & ECERS

Data fra pilotprojekt med ITERS & ECERS

- Der er tale om et pilot- og forskningsprojekt i samarbejde med UCN.
- ITERS og ECERS måler kvaliteten af læringsmiljøerne med afsæt i evidensbaserede observationspunkter. ITERS og ECERS giver et objektivi blik på den pædagogiske praksis.
- Kvaliteten måles på en skala fra 1 til 7.
- Der er tale om et øjebliksbillede, hvor der er observeret (3 timer på hver stue).
- De tre dagtilbud, der er med i projektet (Søndervang, Tranbjerg og Risskov) er udvalgt med henblik på at skabe et så repræsentativt grundlag som muligt.
- På de kommende slides præsenteres data fra Risskov og Tranbjerg dagtilbud – data fra i alt 67 observationer af 3 timer (én observation på alle stuer).

VUGGESTUE (35 observationer)**BØRNEHAVE (32 observationer)**

Plads og indretning

Hvor gør vi det bedst:

- Børnene har god indendørs plads
- God plads til grovmotoriske lege

Udfordringer:

- Indretning til leg og læring
 - Vigtigt med bløde møbler
 - Vigtigt med tydelige interessecentre

” Der er nok indendørs plads til børn, personale og inventar. Der er god ventilation som kan justeres og naturligt lys, som kan justeres i forhold til nogle af vinduerne. Stuens gulve, vægge og andre overflader er rimeligt vedligeholdt og rene. (...) Der er nok møbler til plejerutiner og leg, og alle møbler er robuste og i god stand.

”

” I forhold til personalets brug af bøger, er én stor udfordring mængden af bøgerne, og mangel på et oplagt afskærmet område hvor bøgerne kan/skal bruges. Dette kunne løses ved for eksempel at have 5-10 udstillede bøger på en væg, med et blødt område ved siden af, specielt afskåret fra stuens aktive områder.

”

Rutiner for personlig pleje

Hvor gør vi det bedst:

- Sikkerhedspraksis (visuelt udsyn til børnene, sikkerhedsmæssig god indretning af områder, der bruges af børnene mv.)

Udfordringer:

- Hygiejne og sundhedsprocedurer
 - Særligt i forbindelse med bleskift/toiletbesøg og i spisesituationer

” Der er ingen sikkerhedsfarer hverken inde eller ude. Alle personaler har fuldt opsyn med alle børn, det er koordineret hvem der er hvor, og der gives besked hvis fx én går fra for at ringe eller gå på toilet.

”

” Der er manglende opmærksomhed på hygiejne i forbindelse med bleskift/toiletbesøg, fx skiftes børn uden afdækningspapir på puslebordet, underlaget rengøres ikke efter hvert bleskift, børn og voksne vasker ikke hænder efter bleskift. Nogle børn skiftes stående på gulvet.

”

Sprog og bøger/literacy

Hvor gør vi det bedst:

- Opmuntre børnene til at kommunikere og bruge sproget
- Hjælpe børnene til at udvide deres ordforråd
- Samtaler med børnene

Udfordringer:

- Personalet kan blive bedre til at understøtte samtaler børnene imellem
- At opmuntre børnene til at bruge bøger

” Personalet reagerer generelt på børnenes subtile kommunikation. De bemærker for eksempel når børnene viser tegn på kedsomhed og afslutter en aktivitet. Personalet udviser følsom, individualiseret opmærksomhed og respons på børnenes kommunikation og personalet tilføjer flere ord eller ideer for at udvide, hvad børnene siger.

”

” Læsningen af ‘Otto’ var en stor ”én til alle” aktivitet, hvor mange børn kedede sig og ikke kunne se billeder eller skrift. Der var ikke tid til for mange spørgsmål og børnene skulle lytte længe til spørgsmål fra andre børn. Da der blev læst til en stor gruppe, var det ikke muligt at lave tilpasninger for børn, som har behov for yderligere støtte.

”

Læringsaktiviteter

Hvor gør vi det bedst:

- Taler med børnene om natur og naturfænomener (ikke science)
- Gode til at understøtte rollelege
- Børnene har gode muligheder for at udvikle deres grovmotorik (særligt udendørs)

Udfordringer:

- Det generelle niveau af læringsaktiviteter er uhensigtsmæssigt lavt
- Manglende tilgængelighed for børnene til alle typer materialer

” Personalet taler med børnene om vejret, både i relation til påklædning, når de skal ud, og mens de er ude på legepladsen med børnene, om sund mad under måltiderne, om navne på dyr og planter osv. ”

” Grundlæggende mangler der helt eller i større udstrækning materialer indenfor en række læringsaktiviteter. Det bliver derfor en grundlæggende udfordring at etablere leg og aktivitet indenfor disse områder. ”

Interaktion

Hvor gør vi det bedst:

- Det generelle niveau, særligt:
 - Interaktion mellem personale og børn
 - At give børnene varme og tryghed gennem fysisk kontakt

Udfordringer:

- Ingen større udfordringer på dette område
 - Dog vigtigt at personalet er sensitive overfor børnenes behov og guider børnene når det er nødvendigt

” Der observeres positive individuelle interaktioner med alle børn i gruppen og personalet er normalt følsomme over for børnenes non-verbale signaler og reagerer passende.
”

” Hjælp med at gøre børnene opmærksomme på, hvordan deres handlinger påvirker andre. Eksempelvis påpeger triste ansigter på det barn, hvis legetøj blev taget. Gør opmærksom på hvor rart det er at nogen deler.
”

Organisationsstruktur

Hvor gør vi det bedst:

- Overgange og ventetid
- Lege- og læringsaktiviteter for hele gruppen (særligt børnehaven)

Udfordringer:

- Den frie leg
 - Primært grundet voksenstyring og manglende materialer
 - Understøttelse af den frie leg ved observationer og voksentilgængelighed

” Overgange er ofte graduerede og foregår uden problemer. Der er ingen ventetider over tre minutter og dagen er generelt indrettet fleksibelt. Der er ingen negative interaktioner mellem børn og personale. Personalet vejleder og følger omhyggeligt op i overgangssituationer.
”

” Under fri leg er der generelt i begge grupper en del konflikter om legematerialer. En af børnegrupperne forventes at kunne dele et puslespil, 15 klodser og 3 rasleæg. Når der er konflikter findes der ikke supplerende materialer, men insisteres på, at alle må være her og alle må være med.
”

Strukturel kvalitet på 0-6-årsområdet

Normeringer i dagtilbud

- Antal børn pr. voksen i vuggestuer og børnehaver

Børnefremmøde i dagtilbud

- Børnenes fremmøde i dagtilbud

Uddannet personale

- Andel uddannede pædagoger i dagtilbud

Samarbejde mellem dagtilbud og skole

- Vilkår for overgangssamarbejdet
- Forældretilfredshed med samarbejdet

Det gode børneliv*– Sammen om kvalitet for børnene og de unge*

Normeringer i dagtilbud (børn pr. voksen)

”Brutto” papirnormeringer 2019 – fra dagtilbudsanalysen

- Vuggestue: 3,4 børn/voksen
- Børnehave: 7,2 børn/voksen

Antal fuldtidsbørn pr. fuldtidsansat voksen med pædagogiske opgaver

Gulvnormeringer i to uger i normeringsundersøgelserne 2019 (20 afdelinger)

- Vuggestue: 3,7 børn/voksen
- Børnehave: 7,1 børn/voksen

Ved normeringer ”på gulvet” forstås antal børn, der er til stede pr. antal voksne, der er sammen med børnene.

Samtidig viste normeringsundersøgelserne, at der i en given uge er stor variation i, både hvordan gulvnormeringen ser ud i forskellige afdelinger, og hvordan gulvnormeringen er i løbet af dagen (se næste slide).

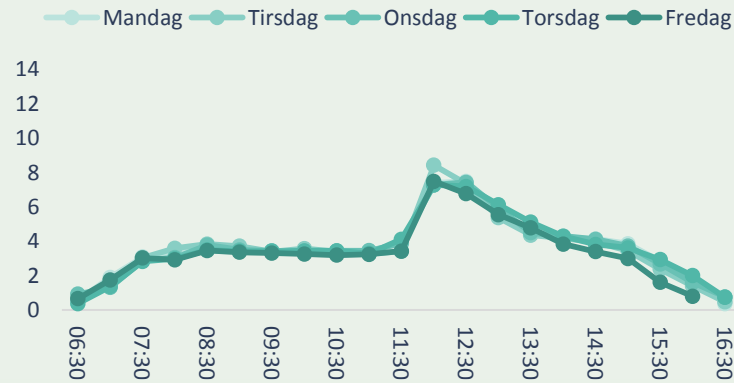
Ved normeringer på gulvet forstås antal børn, der er til stede pr. antal voksne, der er sammen med børnene.

Gulvnormeringer (børn pr. voksen)

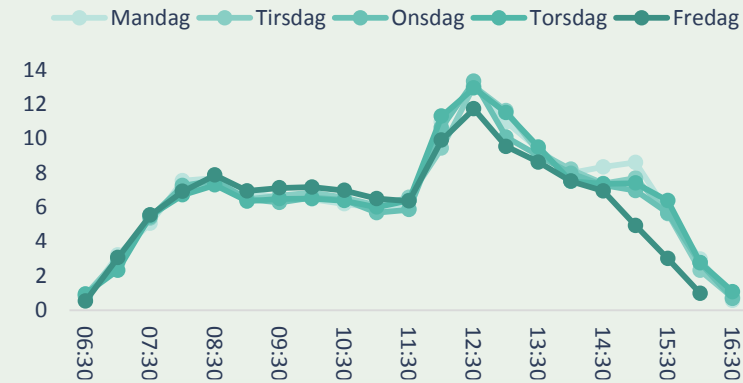
Variationer fra normeringsundersøgelse i uge 40, 2019

Variationer henover dagen:

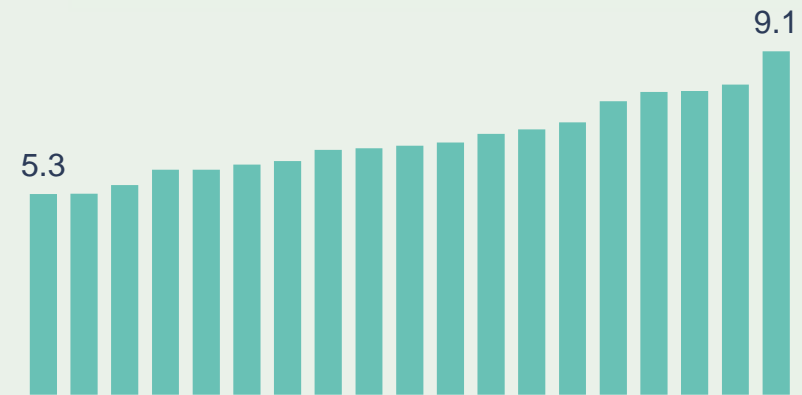
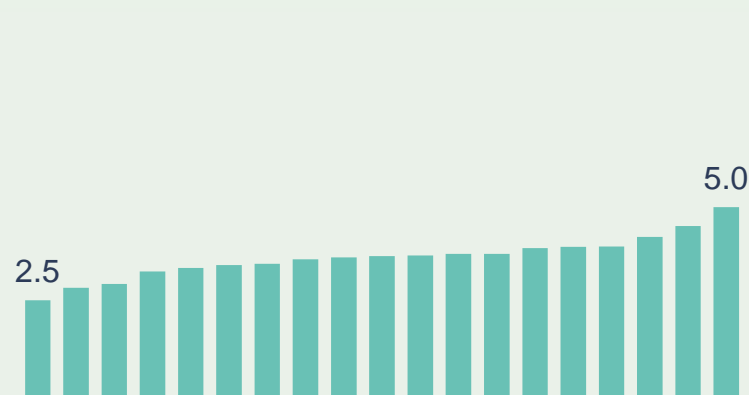
Vuggestuebørn

Børnehavebørn

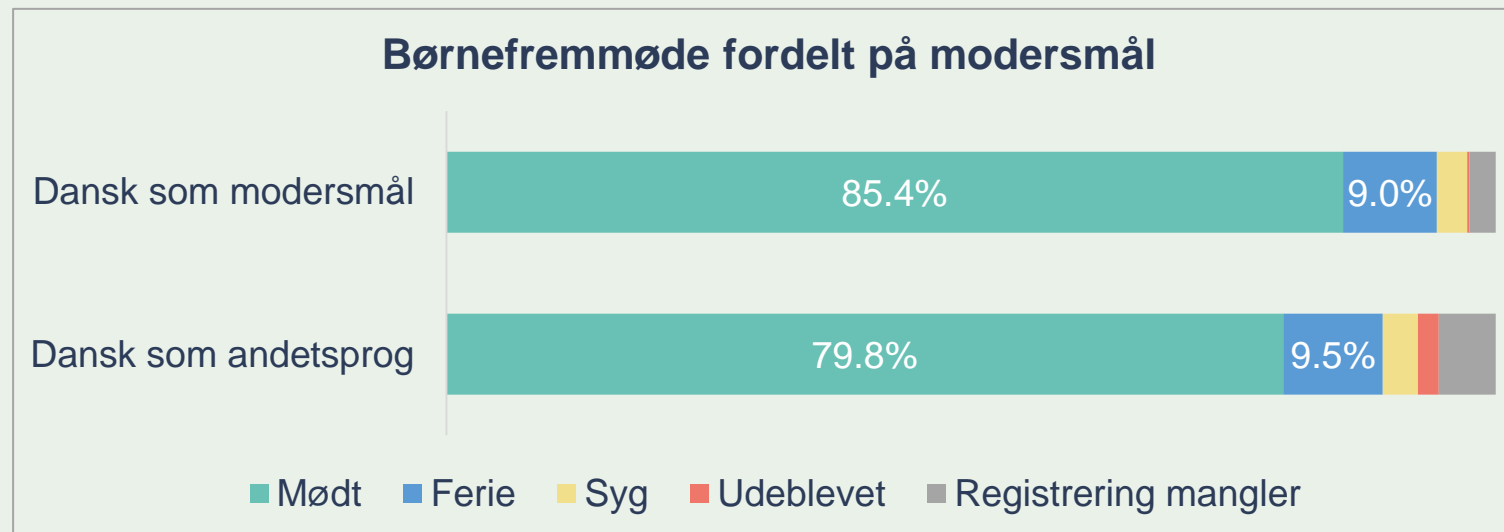
Variationer mellem afdelinger:

Det gode børneliv*– Sammen om kvalitet for børnene og de unge*

Børnefremmøde i dagtilbud

- I de første fire måneder efter sommerferien 2020 var i gennemsnit 84,3 % af de indskrevne børn i dagtilbud registreret fremmødt. Fremmødet er i gennemsnit lidt lavere om fredagen.
- Børn med dansk som andetsprog var i gennemsnit fremmødt 79,8 % af dagene, mens børn med dansk som modersmål i gennemsnit var fremmødt i 85,4 % af dagene.

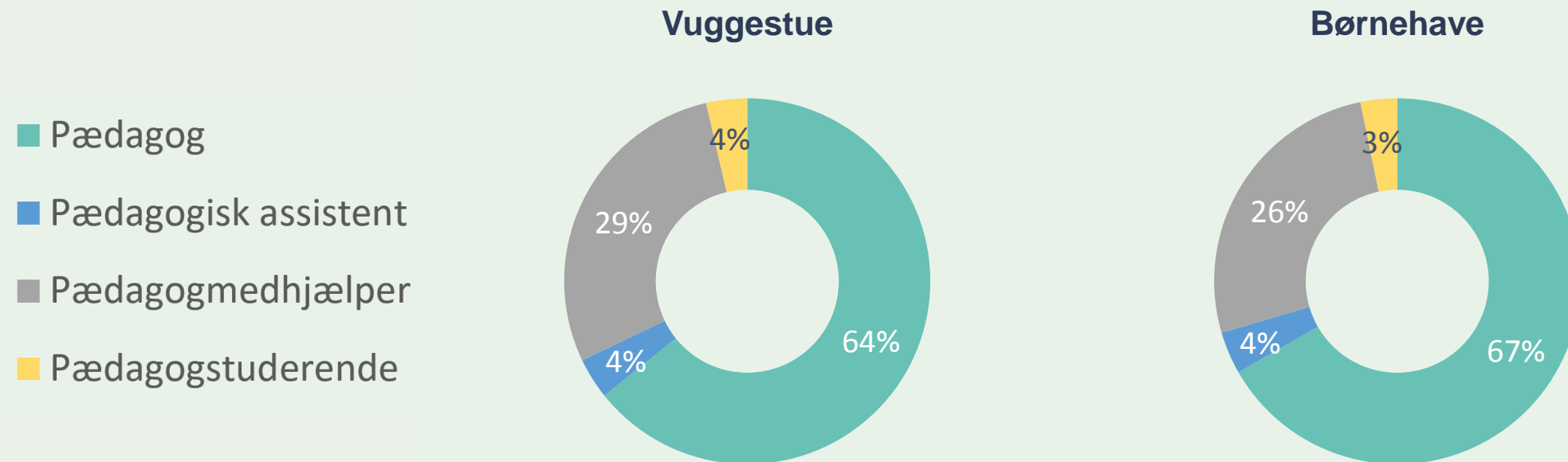

Note: Data fra Komme-gå. Opgjort for perioden fra den 3. august til og med 30. november 2020 (ekskl. uge 42). De øvrige ikke-fremmødte børn fordeler sig på i gennemsnit 9,1 % ferie/fri, 3,0 % sygdom, 0,5 % udeblevet, samt 3,1 % manglende registrering.

Det gode børneliv*– Sammen om kvalitet for børnene og de unge*

Uddannet personale

Fuldtidsansatte med pædagogiske opgaver fordelt på uddannelse

Pædagogmedhjælpere dækker relativt mere af børnetiden (32-41%), mens pædagoger dækker en relativt mindre del af tiden med børn (52-62%). Dette kan skyldes, at pædagoger vikardækkes med pædagogmedhjælpere, og at pædagoger har relativt mindre børnetid, mens en større del af pædagogmedhjælperes arbejdstid er tid med børn.

Det gode børneliv*– Sammen om kvalitet for børnene og de unge*

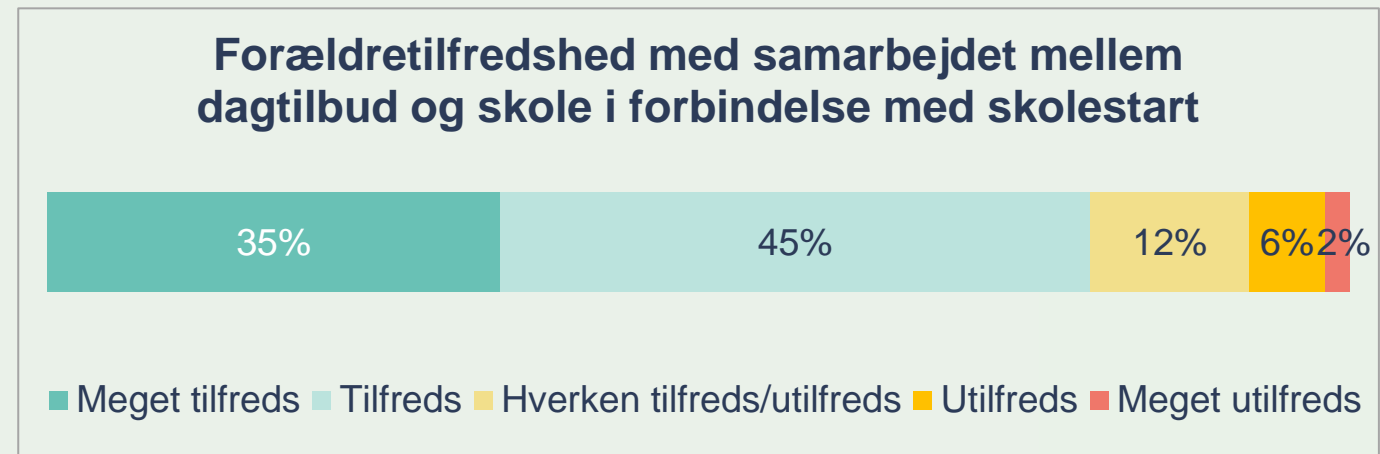
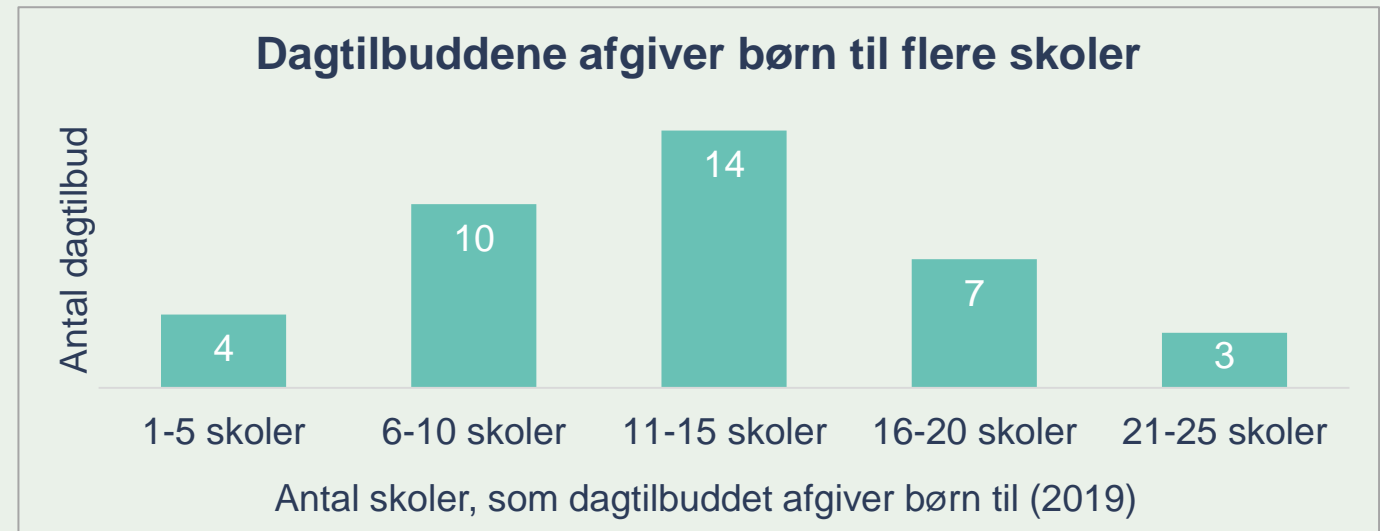
Samarbejde mellem dagtilbud og skole

Vilkår for overgangssamarbejdet

- Dagtilbuddene har forskellige vilkår for overgangssamarbejdet med skolen.
- I gennemsnit afgiver et kommunalt dagtilbud børn til 12,4 forskellige skoler. Dette antal varierer dog betydeligt mellem dagtilbuddene – fra 2 skoler til 24 skoler.

Forældretilfredshed med samarbejdet

- 80 % af forældre til børn i indskolingen er tilfredse med samarbejdet mellem dagtilbud og skole i forbindelse med barnets skolestart.
- Forældrenes tilfredshed med overgangssamarbejdet varierer fra 55 % på skolen med den laveste tilfredshed til 94 % på skolen med den højeste tilfredshed.

Bilag 1a: Opsamling på netværksdrøftelse i dagtilbudsnetværk den 15. december 2020

15. december 2020
Side 1 af 3

Referat af plenumfrelæggelse:

Gruppe 1:

- Uddannelse- svært at rekruttere uddannet personale. Hvordan kan vi gøre uddannelsen attraktiv.
- Børn med særlige behov- hvordan får vi opnormeret, så vi får skabt god pædagogik for alle børn.
- Læringsmiljø. ITERS/ecers: give os data om den kvalitet vi gerne vil have.

Gruppe 2:

- Læringsmiljøer – objektive data der siger noget om kvaliteten – her tænkes og nævnes særligt ITERS og ECERS. Derudover fokus på sprogarbejdet og det at have kvalitet i læringsmiljøerne hele dagen
- Børn med særlige behov med – hvordan får vi plads til og adgang til de pladser der er, samtidig med vi får den bedst mulige pædagogik for de børn der er hos os.

Gruppe 3: (læst ref)

- Læringsmiljøerne – ITERS og ECERS – evt. andre metoder
- Hvordan skaber vi en god evalueringskultur
- Overgange – både i dagtilbuddet og videre til skole

Gruppe 4 (læst ref)

- Læringsmiljøer – kvaliteten heri. Meget optaget af, at det er pædagogerne, der skaber læringsmiljøerne.
- Sprog og kommunikation bredt set.

Gruppe 5: (læst ref)

- Læringsmiljøer – fælles sprog. Giver også mulighed for afsæt for den enkelte dagtilbudsleder
- Socioøkonomiske og demografiske data → taler ind i udsathed.
- Fremmøde

Gruppe 6: (læst ref)

- Sproglig udvikling særligt for børn med DSA. Vi rykker fortsat ikke.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Pædagogik, Undervisning og Fritid
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 23 38 01 58

Direkte e-mail:
anbrel@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Ane Bredahl Lavsén

- Dialoghjul (det virker og er godt indarbejdet – fælles sprog)
- Læringsmiljøer (hele dagen)

15. december 2020
Side 2 af 3

Gruppe 7: (læst ref)

- Pædagogen som leder af læringsmiljøet. Herunder pædagogens positionering og god ramme for ledelsestilsyn.
- Børn med særlige behov – hvordan får vi de børn inddraget i et fællesskab
- Børnenes progression

Samlet resumé af gruppedrøftelserne:

Læringsmiljøet

Alle grupper drøftede forskellige perspektiver på læringsmiljøet og særligt kvaliteten heri der skabes af pædagogerne blev fremhævet på forskellig vis. ITERS og ECERS blev nævnt i flere grupper som et relevant redskab. Der blev bl.a. argumenteret for at turde udfordre sig selv ved ex. at se på om rutiner kan vendes på hovedet og dagligdagen organiseres anderledes. Pointen var her at få blik for om ressourcer udnyttes bedst mulig og om hverdagen tilrettelægges på den bedst mulige måde, ud fra de ressourcer der er. En analyse af hverdagen gennem hele dagen, ift. at få øje på hvad børnene får ud af det.

Det at skabe kvalitet gennem hele dagen i dagtilbuddet skaber kvalitet for børnene, og medfører at progression og udvikling italesættes i praksis. At arbejde ud fra evidensbaseret data og systematisering giver læringsmiljøer af høj kvalitet. Der blev i flere af grupperne drøftet at det er vigtigt at have fokus på pædagogen som leder af læringsmiljøet. Når vi ved at læringsmiljøer af høj kvalitet er afgørende, så er det afgørende med ledelsen af miljøerne. Hvad er det for en praksis de står bag. I en gruppe blev fremhævet vigtigheden af at nuancere læringsmiljøbegrebet, så der opstår en dybdeforståelse af hvad læringsmiljøet er.

Overgangssamarbejdet

De fleste grupper diskuterede samarbejdet mellem dagtilbud og skole. Både i dagtilbuddet og videre til skole. Det blev fremhævet hvor vigtigt det er for dagtilbuddene at få tilbageløb af skolen på de børn der er sendt afsted. En gruppe pointerede at tilbageløbet ønskes obligatorisk, for at sikre sammenhænge og overgange og for sammen med skole at kvalificere overgangen.

15. december 2020

Side 3 af 3

Børn i udsatte positioner

I de fleste grupper var en stor interesse for at drøfte børn i udsatte positioner. Hvis alle børn skal have lige muligheder, må vi have respekt for, hvad børnene kommer fra og med. Skarphed i planlægning af læringsmiljø og fokus på NUZO er relevant. Det blev understreget i en gruppe, at det er en anderledes opgave at arbejde med familier i udsatte positioner og at når sociodemografiske faktorer er vigtige, er det fordi, det er vigtigt at bryde den sociale arv. Konkret data og viden gør det nemmere, at arbejde med den målsætning.

En gruppe omtalte NEST og drøftede dette ift. de børn, de oplever har svært ved at indgå i de eksisterende børnefællesskaber. Her fordres et systematiseret blik på læringsmiljøet gennem struktur og overblik, så børnene får deltagelsesmuligheder. Strukturen hjælper børnene til at få energi til at se og lege med hinanden, hvilket kan omsættes til mange andre aktiviteter og rutiner.

Flere af grupperne var optagede af, at det fortsat er vanskeligt at løfte den sproglige udvikling hos børn med dansk som andetsprog på trods af alle de indsatser der er arbejdet med i den seneste årrække.

Derudover blev peget på at huske, at børn i udsatte positioner også kan inkludere børn fra tilsyneladende ressourcestærke familier. En gruppe drøftede oplevelsen af, at flere velfungerende familier søger råd og vejledning i forhold til at kunne fungere i en hverdag.

Systematik og evalueringskultur

Der var i flere af grupperne et fokus på evaluering og at skabe gode rammer for systematisk opfølgning. For hvad er det vi vurderer på baggrund af? Der skal være en systematik så vi måler på det samme og ud fra samme grundlag. En ikke ensartet men alligevel en bred systematik.

I en gruppe blev nævnt, at der stadig arbejdes med at få greb om evaluering, så det indarbejdet som en naturlig del af hverdagen. Evaluering er en læringsproces og vi er i gang med at lære hvordan. Det blev understreget at data ikke giver viden i sig selv, men skal opfølges af refleksion og tolkning for at skabe værdi. Derudover blev peget på at metodefrihed er vigtig, så evalueringsredskaber vælges på baggrund af hvad der giver mening i dagtilbuddene og det bliver et anvendeligt redskab.

Bilag 2b: Opsamling på netværksdrøftelse i netværk for selvejende dagtilbud den 7. december 2020

7. december 2020
Side 1 af 2

Referat af plenumfrelæggelse:

Gruppe 1:

- SUS-materialet (Dialoghjulet) viser at pigerne generelt vurderes højere end drengene. Det kunne vi godt tænke os at være mere nysgerrige på. Skyldes det forskellig modning eller skyldes det bias i vores vurdering og opfattelser af børnene? – eller tilbyder vi ikke de rigtige læringsmiljøer til drengene?

Gruppe 2:

- Den sociale udvikling (læreplanstema). Godt at tallene i Aarhus ser rigtig gode ud og spændende at legen fylder mere. Videndeling. Kunne med fordel blive mere inspireret af hinanden i netværkene

Gruppe 3:

- Pædagogiske læringsmiljø som tema kobler sig med normering. Og også børnenes perspektiv. Det er pudsigt, at der ikke står noget om børnenes perspektiv i denne datapakke.

Gruppe 4:

- Forældreinddragelse i et bredt perspektiv. Dialoghjulet kan være den røde tråd i forældresamarbejdet og kan fungere som redskab til at kvalificere overgange fra dagtilbud til skole/SFO.

Gruppe 5:

- ITERS og ECERS. Der mangler noget omkring legen og dannelsen i materialet. Overvejelser over om man kan lave kvalitet om til kvantitet? En opmærksomhed på redskabet ift. at bruge det mere til dialog end til benchmarking.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Pædagogik, Undervisning og Fritid
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 23 38 01 58

Direkte e-mail:
anbrel@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Ane Bredahl Lavsén

Samlet resumé af gruppedrøftelserne:

7. december 2020

Side 2 af 2

Børn i udsatte positioner- stigning i indstillinger til PPR

Flere grupper bed mærke i at antallet af ansøgninger til vidtgående støtte-ressourcer er stigende samtidig med at antal af skoleudsættelser er faldende. Der blev drøftet hvilke årsager der kunne ligge til grund for dette. Der blev nævnt at det kan være uigennemtsigtigt hvilke faktorer der udløser støtte, og at der dermed kan være forskel på hvor gode ansøgningerne bliver, hvilket betyder mange spildte ressourcer. Der var også overvejelser over hvad dagtilbuddene skal kunne løfte, og om dagtilbuddene ikke i høj nok grad formår at rumme de børn der har særlige behov.

Kønsforskelle på baggrund af data fra Dialoghjulet

I flere af grupperne blev data fra Dialoghjulet genstand for undren. En gruppe blev optaget af kønsforskelle. Data fra Dialoghjulet viser, at pigerne generelt vurderes højere end drengene. Det kunne være interessant at være mere nysgerrig på. Skyldes det forskellig modenhed hos børnene eller skyldes det bias i vores vurdering og opfattelser af børnene? Tilbyder vi ikke optimale læringsmiljøer til drengene? Flere grupper pegede derudover på de geografiske forskelle på tværs af kommunens dagtilbud, i forhold hvordan børnene scores i Dialoghjulet. Der blev diskuteret om man med data fra Dialoghjulet ex. kan se på dagtilbuddenes løfteevne.

Læringsmiljø og børneperspektiv

De fleste grupper drøftede forskellige aspekter af, hvordan vi måler eller viser kvaliteten, herunder hvordan vi kommer tættere på kvalitet i læringsmiljøerne. Der var i nogle grupper undren over hvorfor Dialoghjulet stadig bruges som datagrundlag for at se på kvaliteten.

Det blev drøftet at det kunne være interessant at arbejde med observationer af børnemiljøet i læringsmiljøet, ex. ved at arbejde med børneevalueringer og få blik for børnenes perspektiver på kvalitet. I evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan, kommer man omkring det pædagogiske grundlag og læreplanstemaerne, og herunder børneperspektivet. En opfordring til at se nærmere på børnenes egen stemme.

Flere grupper påpegede vigtigheden af, at se på børnenes progression frem for hvem der scorer højest i Dialoghjulet, herunder blev diskuteret hvad data fra Iters/ecers kan fortælle os noget om. Der var opmærksomhed på at observationer af hinandens praksis er lærerigt.

Bilag 2c: Opsamling på netværksdrøftelse i netværk for SFO den 9. december 2020

9. december 2020
Side 1 af 2

Referat af plenumfrelæggelse:

Gruppe 1:

- Fællesskab (Børnekultur og skærmforbrug)
- Færre skolegangsudsatte og stigende antal indstillinger
- Overgange fra dagtilbud til Skole/SFO.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Gruppe 2:

- Sprog- bredt set
- Samarbejde mellem dagtilbud og skole. Overgangsarbejdet

Pædagogik, Undervisning og Fritid
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Gruppe 3:

- Fokus på overgangssamarbejdet. Med fokus på det lokale samarbejde.
- Sprogarbejdet

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 23 38 01 58

Direkte e-mail:
anbrel@aarhus.dk

Gruppe 4: mødedeltagere deltog i anden gruppe

Sagsbehandler:
Ane Bredahl Lavsén

Gruppe 5:

- Fokus på overgangssamarbejdet og ensartede overleveringsskemaer. Der er meget forskellige forudsætninger ift. hvor mange dagtilbud der skal samarbejdes med, hvilket forudsætter kendskab til hinanden.
- Fokus på, hvordan vi kan styrke barnets skolestart (efterlysning af centrale forventninger)

Gruppe 6:

- Børn med særlige behov og stigninger i ansøgninger om støtteresourcer. Hvordan samtaler vi om børnene og om børn med særlige behov, og hvilke krav er der til børnene i skolen?
- Overgangsprocedurer. En ensretning. Behovet opstår bl.a. fordi dagtilbuddene skal levere børn til mange skoler.

Samlet resumé af gruppedrøftelserne:

9. december 2020
Side 2 af 2

Overgangssamarbejde mellem skole og dagtilbud.

Alle grupper nævner vigtigheden af fokus på overgangssamarbejdet mellem dagtilbud og skole, der ikke opleves tilstrækkelig kvalificeret. Både skoler og dagtilbud har mange forskellige samarbejdsflader, i og med at hvert dagtilbud leverer børn til mange skoler/SFO'er og hver skole/SFO får børn fra mange dagtilbud. Der ses derfor et behov for en mere systematiseret og sammentænkt samarbejdsaftale omkring børnene. Evt. i form af samarbejdsplaner og klarere retningslinjer. Det er helt nødvendigt, at de enkelte skoler og dagtilbud har et godt kendskab til hinanden. Strukturelt giver kvalitetsrapportens opdeling i 0-6 og 6-18 en udfordring i forhold til netop sammenhænge.

Børn i udsatte positioner

Der blev i flere grupper fremhævet vigtigheden af en højere grad af involvering fra skolen i arbejdet med de kommende skolebørn. Dette med henblik på kunne være med til at kvalificere en større del af arbejdet med børnene op til skolestart, hvilket måske kunne reducere antallet af skoleudsatte og understøtte tidlig indsats for børn i udsatte positioner. Det blev påpeget, at skoleudsatte og omgængere giver et stort spænd i de enkelte klasser, hvilket kan udfordre klassedynamikken og understreger behovet for tæt samarbejde mellem dagtilbud og skole- Bl.a. større fokus på overlevering af børn i udsatte positioner. Det blev også diskuteret hvordan der kan arbejdes bedre med inkluderende fællesskaber, så det ikke bliver 1:1-støtte, men med større fokus på fællesskabet frem for individet.

Sprogunderstøttelse

Et par af grupperne pegede på hvordan arbejdet med børnenes sproglige kompetencer kan styrkes yderligere i dagtilbuddene. Det blev påpeget at sprogunderstøttelse skal ses bredt, da det også handler om kulturkendskab. Kunne det være en mulighed at ansætte en DSA- vejleder i dagtilbuddene til at opkvalificere området? I en af grupperne blev drøftet hvordan der samarbejdes mellem vejledere i skolen og sprogvejledere i dagtilbud, og der blev understreget, at der ses et behov for en rolleafklaring af sprogvejledere i forhold til samarbejde med SFO.

Bilag 2d: Opsamling på netværksdrøftelse i skolenetværk den 14. december 2020

14. december 2020
Side 1 af 3

Referat af plenumfrelæggelse:

Gruppe 1:

- Hvordan ser kvalitet ud?
- Hvordan kan børn få en god skolestart?

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Gruppe 2: (har læst ref)

- Sprog
- Leg og robusthed – styrke børnenes evne til at begå sig og skabe robusthed så tidligt som muligt
- Skolegangsudsættelse

Pædagogik, Undervisning og Fritid
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 23 38 01 58

Gruppe 3:

- Samarbejde mellem skole og dagtilbud og gode overgange
- Inkluderende læringsmiljøer. Udfordring i at stadig stigende andel af børn starter deres skolegang i specialtilbud
- Sprog – både generel udvikling blandt alle børn, men særligt DSA-gruppen

Direkte e-mail:
anbrel@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Ane Bredahl Lavsén

Gruppe 4 (har læst ref)

- Læringsparathed (både sproglige kompetencer, men også ikke-kognitive kompetencer) Hvad er vigtigst for et barn at mestre når det starter i folkeskolen?
- Flere i folkeskolen. Hvordan understøtter dagtilbuddet denne dagsorden?
- Fælles pædagogisk sprog og børnesyn (0-18) – samme børn vi har med at gøre.
- Overgangssamarbejdet

Gruppe 5:

- Sprogarbejdet – tidlig indsats i forhold til ordblindhed mv.
- Bekymring over mange PPR-indstillinger
- Overgange – rigtig svært når man som skole modtager fra rigtig mange dagtilbud (og omvendt)

Gruppe 6 (har læs ref)

- Mange indstillinger til PPR (markant stigning) en konsekvens af fokus på tidlig indsats?

- Overgang til skole og omgængere i 0. klasse.

14. december 2020
Side 2 af 3

Gruppe 7: (har læst ref)

- Sprog
- Indstillinger til PPR

Samlet resumé af gruppedrøftelserne:

Overgangssamarbejdet

De fleste grupper diskuterede samarbejdet mellem dagtilbud og skole og behovet for en fælles pædagogisk platform, der skulle være med til at sikre at skabe en fælles kultur for arbejdet om børnene og det gode børneliv. Det er de samme børn, bare i forskellige faser. Hvad betyder det ex. for kvaliteten af vores samarbejde, hvis vores fælles sprog om det, vi samarbejder om, ikke er tydeligt. Det blev understreget, at mere systematiserede fælles retningslinjer for de professionelle omkring børnene og de unge, skal ses i en sammenhæng og samtidig tillade en lokal diversitet og differentiering. Det blev nævnt, at de forskellige vilkår fordrer forskellige praksisformer, bl.a. for dagtilbud der afgiver børn til mange forskellige skoler og ligeledes skoler der modtager børn fra flere forskellige dagtilbud.

Indstillinger til PPR

Omkring halvdelen af grupperne var optagede af den store stigning i antal indstillinger til PPR, og hvad det kan skyldes. Hvad betyder det på sigt for skolen og samarbejdet mellem skole og børn og forældre. Der blev italesat en bekymring for at overtage forældre/familier, som har en forestilling om at PPR skal ind over alt eller at der skal specialtilbud til. Derudover blev drøftet hvilke mulige forklaringer der kunne være på stigningen i antal indstillinger. Ex. Stort forbrug af specialressourcer, meget få omgængere i 0. klasse eller normeringer i dagtilbud.

Overgang til skole og sene skolestartere

I flere grupper blev drøftet overgang til skole og sene skolestartere. Det blev i en gruppe fremhævet at den faldende andel af sene skolestartere og omgængere er en positiv historie, som man skal sætte pris på og understøtte. Kurven viser, at vi er lykkedes godt med at børnene starter rettidigt i skole. Rettidig skolestart fører ikke til flere omgængere. Der blev desuden peget på at skole og dagtilbud bør bestemme, hvornår barnet skal i skole, hvilket kræver en systematik og fælles genkendelighed i overgangsarbejdet og at det ikke alene bør være et forældrevalg. Hvis kompetencen alene placeres hos forældrene, betyder det en udsættelse af skolestarten.

14. december 2020
Side 3 af 3

Sproglig udvikling

Flere af grupperne var optagede af, at det fortsat er vanskeligt at løfte den sproglige udvikling hos børn med dansk som andetsprog. Der var en nysgerighed på hvorfor det er så svært at ændre på det billede.

Bilag 2e: Opsamling på netværksdrøftelse i netværk for FU den 9. december 2020

09. december 2020
Side 1 af 3

Referat af plenumfrelæggelse:

Gruppe 1:

- Fravær
- Adgang til data

Gruppe 2:

- Overgange og samarbejde 0-18
- Læringsmiljøer med udgangspunkt i viden

Gruppe 3:

- Sundhed med fokus på overvægt og tandsundhed
- Vidtgående støttebehov
- Overgange

Gruppe 4:

- Styrkelse af overgangssamarbejdet (0-18-årsperspektivet)
- Børn og unge med særlige behov – udsatte børn og unge. Behov for meget mere videndeling på tværs.

Gruppe 5:

- Dannelse vs. Læring, Dannelse dukker ikke op i datapakken, men det står i formålsparagraffen
- Sprog. Fælles erfaring med at sproget forfølger barnet

Gruppe 6:

- Data fra 0-6 til at være skarpe på, hvor behovet er for indsatser (sundhed, fremmøde mv.) tidlig indsats
- Forældresamarbejdet – arbejde ind i hjemmet
- Hvordan understøtter dagtilbuddet civilsamfundets understøttelse af udviklingen

Gruppe 7:

- Tidlig indsats – gør vi det godt nok?
- Sprogarbejdet og sprogvurdering (tæt sammenhæng til tidlig indsats)

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Pædagogik, Undervisning og Fritid
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 23 38 01 58

Direkte e-mail:
anbrel@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Ane Bredahl Lavsén

Samlet resumé af gruppedrøftelserne:

09. december 2020

Side 2 af 3

Mere systematiserede overgange

I flere grupper blev diskuteret hvordan man kan blive endnu bedre til at sikre en systematiseret overgang fra dagtilbud til skole, SFO og klub. Det kræver at der udvikles et bedre kendskab til hvad man allerede gør og bruger det til at skabe en mere ensartet praksis i kommunen med minimumskrav til overgangsarbejdet. Der blev fremhævet at der skal styrket fokus på den røde tråd, hvor relevant data overleveres og er med til at sikre en bedre overgang. En gruppe italesatte, at særligt overleveringsprocedurerne for børn i udsatte positioner er for fragmenterede. Dette medførte drøftelser af hvordan man kan blive bedre til at arbejde med alle børn i 0-18 års perspektiv. Temaet fravær blev også drøftet, og der blev peget på, at det kunne være interessant at følge børn hele vejen fra vuggestuen, til skole og klub og iagttage de mønstre, der går igen. En tese handlede om, at de børn, der har et uhensigtsmæssigt fravær i dagtilbud, også har det i skolen og videre frem.

Tidlig indsats og helhedsorienteret tilgang

Der blev i flere af grupperne peget på vigtigheden af at have en helhedsorienteret tilgang til arbejdet med børnene og de unge. At se børnene og de unge som en fælles opgave og et fælles ansvar beskytter både børnene og deres familier. For at kunne understøtte børn og unges trivsel bedst muligt blev der argumenteret for at data deles, så vigtig viden følger barnet/den unge ved overgange. Det kunne være fravær, man valgte at have fokus på, så mønstre opdages tidligt. Der blev i den forbindelse nævnt et stort ønske om bedre at kunne dele data mellem dagtilbud, skole og klub for bedst muligt at sikre en tidlig indsats. Det blev understreget behovet for synlig data, så medarbejdere i klubben ikke skal starte forfra med at lære familier, børnene og de unge at kende.

Børn i udsatte positioner- herunder sproglig udvikling

Det var i flere af drøftelserne interesse for at kigge nærmere på sprogvurderingerne og herunder sammenhængen mellem sprogvurderingerne i dagtilbud og uddannelsesparathedsvurderingerne i skolen. Der blev påpeget vigtigheden af at skabe nogle rum hvor børn med behov for støtte bedre kan være i, for at undgå tidlig stigmatisering. Dette forudsætter en særlig opmærksomhed på tidlig og rettidig indsats, så man bliver endnu bedre til at spotte og støtte de børn der skiller sig ud. Derudover et øget behov for mere videndeling på tværs omkring særligt disse børnegrupper. Det blev understreget at det skal være endnu lettere at dele og anvende data på tværs af dagtilbud, skole, specialtilbud og Ung i Aarhus. Det indebærer et samarbejde på tværs, respekt for forskelligheder og forskellige vilkår der eksisterer lokalt.

Leg, læring og dannelse

Flere grupper drøftede begreberne leg, læring og dannelse og der blev peget på, at der i mange år været for meget fokus på at forberede børnene til skolen og ikke til livet. Dannelsen er det vigtigste og mest overordnede begreb og herunder kan man arbejde med sproget, der er forudsætning for det meste andet.

En gruppe hæftede sig særligt ved, at der har været en positiv ændring i forhold til at få etableret et grundlag/fælles børnesyn end tidligere. Man er blevet bedre til at indsamle data systematisk og have et fælles sprog om pædagogikken.

09. december 2020

Side 3 af 3

Bilag . Opsamling af forslag temaer til kvalitetsopfølgningen 0-6 år fra 5 faglige netværk og chefgruppen

Nærværende opsamling er en overordnet beskrivelse af de fem netværks forslag til temaer i kvalitetsopfølgningen til byrådet på 6-18 årsområdet. Af opsamlingen fremgår 7 overordnede temaer, hvilke netværk der har ønsket temaet, samt en overordnet beskrivelse af temaet. Derudover oplyses hvilke eksisterende data og viden, der kan danne afsæt for en nærmere beskrivelse/analyse af temaet i en kommende kvalitetsopfølgning i marts 2021. Udover nedstående sammenfatning er der en opsamling af drøftelserne i hvert af de enkelte netværks drøftelser og herudover referater fra samtlige gruppedrøftelser i netværk. Dette materiale vil medtages i en evt. videre belysning og udfoldelse af temaerne.

Tema	Netværk	Beskrivelse
Systematiseret overgangssamarbejde	Dagtilbud Skole SFO FU	<p>På tværs af netværkene var der stor opmærksomhed på temaet systematiseret overgangssamarbejde. De fleste grupper diskuterede samarbejdet mellem dagtilbud, skole og SFO og behovet for en fælles pædagogisk platform, der skal være med til at sikre, at skabe en fælles kultur for arbejdet om børnene og det gode børneliv.</p> <p>Det kræver, at der udvikles et bedre kendskab til hvad man allerede gør og bruger det til at udvikle en mere ensartet praksis i kommunen med minimumskrav til overgangssamarbejdet.</p> <p>Det blev understreget, at mere systematiserede fælles retningslinjer for de professionelle omkring børnene og de unge, skal ses i en bredere sammenhæng og samtidig tillade en lokal diversitet og differentiering.</p> <p>Det blev yderligere nævnt, at forskellige vilkår for dagtilbud og skoler fordrer forskellige praksisformer, bl.a. for dagtilbud der afgiver børn til mange forskellige skoler og ligeledes for skoler der modtager børn fra flere forskellige dagtilbud.</p> <p>En gruppe italesatte, at særligt overleveringsprocedurerne for børn i udsatte positioner er for fragmenterede.</p> <p>Der blev ytret ønske om et obligatorisk tilbageløb fra skole til dagtilbud, for sammen at kunne kvalificere sammenhænge og overgange.</p>
Fælles forventninger til kommende	Skole	I flere grupper i SFO og i skolenetværket, drøftede faldet i sene skolestartere, og mulige forklaringer på dette.

skolebørn -herunder sene skolestartere	SFO	<p>Det blev i en gruppe i skolenetværket fremhævet at den faldende andel af sene skolestartere og omgængere er en positiv historie, som man skal sætte pris på og understøtte. Kurven viser, at vi er lykkedes godt med at børnene starter rettidigt i skole. Rettidig skolestart fører ikke til flere omgængere.</p> <p>I SFO-netværket blev modsat fremhævet, at selvom der er færre skolegangsudsatte børn, modtages flere børn, der er umodne og ikke klar til skole. Det forfølger både den enkelte barn og klassen, da der skal meget arbejde til for at sikre både trivsel og læring for hele klassen.</p> <p>Det blev pointeret at det er vigtigt at have fokus på, hvad der er bedst for barnet og hvad det opnår ved at forblive i dagtilbuddet et år mere. Der skal fokus på at børnene skal kunne indgå i fællesskaber i højere grad end at arbejde med tal og bogstaver. Det er væsentligt at få afklaret hvad der er vigtigt i overgangen: Er det elevernes personlige kompetencer, er det specifikke faglige kompetencer? Er noget vigtigere end noget andet i overgangen?</p> <p>I SFO-netværket drøftes det hvordan det sikres helt fra vuggestueniveau, at børnene bliver klar til skole. Det er næsten halvdelen af børnene der ikke fungerer i klassen, og der er en stor udfordring med børn, der ikke hører efter, hvad de voksne siger. Nysgerrig på, hvad der er skyld i dette. Hvordan sikrer vi, at dagtilbud og skole/SFO har fokus på de samme emner, så børnene bliver parate til at komme i skole? F.eks. samarbejde ift. robusthed, selvregulering, selvhjulpethed.</p> <p>Der blev desuden peget på at både skole og dagtilbud bør bestemme, hvornår barnet skal i skole, hvilket forudsætter en systematik og fælles genkendelighed i overgangsarbejdet og at det ikke alene bør være et forældrevalg.</p>
legens potentialer i forhold til trivsel, udvikling og dannelse	FU SFO Skole	<p>Flere grupper i skole og FU drøftede begreberne leg, læring og dannelse og der blev peget på, at der i mange år har været for meget fokus på at forberede børnene til skolen og ikke til livet. Hvilke forventninger har vi til hvad børn skal kunne?</p> <p>I legen læres robusthed og at sige 'pyt'. Desuden er barnet i forbindelse med legen ikke altid under iagttagelse af en voksen. Legen giver mulighed for at lære at stå på egne ben. De vigtige øjeblikke (KRAM-faktorer) og evne til at mestre konflikter læres via legen. Der er tale om fri og overvåget leg. Børnene skal være livsduelige ved skolestart.</p> <p>I SFO-netværket blev der peget på, at det bliver sværere at få eleverne fra 3. kl. og op, til at benytte sig af fritidstilbuddet. De kan ikke indgå i gode legerelationer med hinanden. Der er en oplevelse af at der</p>

		bliver flere og flere konflikter og mistrivsel, og det er svært at hjælpe dem til at have det gode fællesskab.
Tidlig indsats og helhedsorienteret tilgang	FU Skole SFO Dagtilbud Selvejende dagtilbud	<p>Der blev i flere af netværkene peget på vigtigheden af at have en helhedsorienteret tilgang til arbejdet med børnene og de unge. At se børnene og de unge som en fælles opgave og et fælles ansvar beskytter både børnene og deres familier. For at kunne understøtte børn og unges trivsel bedst muligt blev der argumenteret for at data deles, så vigtig viden følger barnet/den unge ved overgange.</p> <p>Der blev i den forbindelse nævnt et ønske om bedre at kunne dele data mellem dagtilbud, skole og klub for bedst muligt at sikre en tidlig indsats. Det blev understreget behovet for synlig data, så medarbejdere i klubben ikke skal starte forfra med at lære familier, børnene og de unge at kende.</p> <p>Der blev peget på børnefravær, og at det kunne være interessant at følge børn hele vejen fra vuggestuen, til skole og klub og iagttage de mønstre, der evt. går igen i familierne.</p>
Børn med særlige behov og børn i udsatte positioner	Dagtilbud Selvejende dagtilbud Skole SFO FU	<p>I alle grupper var en stor interesse for at drøfte børn i udsatte positioner.</p> <p>Flere af grupperne var optagede af, at det fortsat er vanskeligt at løfte den sproglige udvikling hos børn med dansk som andetsprog på trods af de indsatser der er arbejdet med i den seneste årrække.</p> <p>Flere af netværkene var optagede af den store stigning i antal indstillere til PPR, og hvad det kan skyldes. Hvad betyder det på sigt for samarbejdet mellem professionelle, børn og forældre.</p> <p>Der var en særlig opmærksomhed på tidlig og rettidig indsats, så de professionelle bliver endnu bedre til at spotte og støtte de børn der har behov. Det blev understreget at det skal være endnu lettere at dele og anvende data på tværs af dagtilbud, skole, SFO, specialtilbud og Ung i Aarhus. Det indebærer et styrket samarbejde på tværs samt respekt for de forskellige vilkår der eksisterer lokalt.</p> <p>Det blev diskuteret hvordan der kan arbejdes bedre med inkluderende fællesskaber, så det ikke bliver 1:1-støtte, men med større fokus på fællesskabet frem for individet.</p> <p>Der blev også drøftet vigtigheden af at se på de sociodemografiske faktorer. Konkret data og viden gør det nemmere, at arbejde med den målsætning.</p>
Sprog (bredt set)	Dagtilbud Skole SFO	<p>Flere af netværkene var optagede af, at det fortsat er vanskeligt at løfte den sproglige udvikling hos børn med dansk som andetsprog på trods af de indsatser der er arbejdet med i den seneste årrække.</p> <p>Dog blev punktet i nogle af grupperne italesat som et tema de ikke ønskede at arbejde yderligere med,</p>

	FU	<p>i og med der allerede er et stort fokus.</p> <p>Det blev påpeget at sprogunderstøttelse skal ses bredt, da det også handler om kulturkendskab. Der blev i SFO-netværket foreslået, at ansætte DSA- vejledere i dagtilbuddene til at opkvalificere området. Som et led heri blev drøftet hvordan samarbejdet mellem vejledere i skolen og sprogvejledere i dagtilbud kan styrkes.</p> <p>Det var i flere af drøftelserne interesse for at kigge nærmere på sprogvurderingerne og herunder sammenhængen mellem sprogvurderingerne i dagtilbud og uddannelsesparathedsvurderingerne i skolen.</p>
Læringsmiljøer	Dagtilbud Selvejende dagtilbud Skole FU	<p>Kvaliteten i læringsmiljøet kan anskues ud fra flere forskellige perspektiver; proceskvalitet, strukturel kvalitet og resultat kvalitet. Alle tre parametre blev på forskellig vis drøftet i netværkene.</p> <p>Læringsmiljøobservationer som ex. ITERS og Ecers blev nævnt i flere grupper som et relevant redskab, og fremhævet som givtig datakilde i arbejdet med at oparbejde en systematisk, reflektiv evalueringskultur. I FU-netværket var der en efterspørgsel efter lignende redskaber der kan anvendes på FU-området.</p> <p>I dagtilbudsnetværket blev det drøftet, at arbejdet med læringsmiljøet giver anledning til et nyt blik på om rutiner kan vendes på hovedet og dagligdagen organiseres anderledes. Det giver indsigt i om ressourcer udnyttes bedst mulig og hvordan hverdagen tilrettelægges, ud fra de ressourcer der er til rådighed. Det blev fremhævet i dagtilbudsnetværket, at det at arbejde ud fra evidensbaseret data og systematisering, som man gør ift. ITERS og ECERS, hæver kvaliteten af læringsmiljøet.</p> <p>Børneperspektivet blev fremhævet som et relevant perspektiv at arbejde med i forbindelse med læringsmiljøet. Børneevalueringer kan give viden om hvordan børnene oplever deres hverdag, og på den baggrund, kan der arbejdes med at tilrettelægge pædagogiske læringsmiljøer, der sikrer alle børns deltagelsesmuligheder.</p> <p>Der blev i flere af grupperne påpeget, at pædagogerne er ledere af læringsmiljøet, hvilket fordrer dygtige medarbejdere, der på baggrund af læreplanen, tager afsæt i den aktuelle børnegruppe og opstiller læringsmiljøer af høj kvalitet.</p>
Sundhed og overvægt	FU Skole	<p>I netværkene blev temaet sundhed og overvægt nævnt som en opmærksomhed. Der var en undren over, at tandsundhed halter, når der i årevis har været stort fokus på forebyggende arbejde. Ift.</p>

	Selvejende dagtilbud	<p>overvægt og tandsundhed vil det være relevant med data på om det er bestemte geografiske områder, der har denne udfordring. Hvad kan hjælpe med at løse disse to problematikker – fokus på god madordning, et godt pædagogisk fælles måltid.</p> <p>Ift. overvægt bør der sættes ind tidligere end når børnene begynder i skole. Det skal være et sær område.</p>
Normering og uddannet personale	<p>Dagtilbud</p> <p>SFO</p> <p>Selvejende dagtilbud</p>	<p>I to af netværkene blev peget på temaerne Uddannet personale og Normering. Det ledte til drøftelse af hvordan den pædagogiske praksis organiseres. Er der ændringer der kan foretages her for at hæve kvaliteten i læringsmiljøerne- og herunder ex. løfte børnenes sproglige udvikling?</p> <p>Sammenhængen mellem uddannet personale og en høj sproglig kvalitet i læringsmiljøerne, blev trukket frem som en central pointe. Pædagogerne er læringsmiljøet og sprog er afgørende for barnets videres færden, hvilket fordrer at personalet har en grundlæggende viden om at understøtte børns sproglige udvikling.</p> <p>Det blev noteret at der er stor andel af pædagogmedhjælpere og studerende. Kan de skabe den ro, der er brug for? Er det kvalificeret personale?</p> <p>Derudover skal man hæfte sig ved om der er fast personale, og hvor meget udskiftning der er blandt personalet.</p> <p>Der blev i netværkene på forskellig vis drøftet, at der er en bestemt forudindtaget opfattelse af hvordan et institutionsliv skal være, men at fokus begynder at rykke sig lidt. Det er interessant at forholde sig til hvorfor organiseringen ser ud som den gør.</p> <p>Der bliver fremhævet at man kan vende tænkningen om: Ex. lave strukturerede aktiviteter der hvor der er færrest voksne. Den frie leg har brug for mere understøttelse, hvilket betyder flere voksne når der er fri leg.</p> <p>Opmærksomhed på hvilket behov der er i børnegruppen i forhold til, hvordan og hvad vi skal understøtte. Måske skal vi se på, hvordan vi organiserer os, så vi i højere grad understøtter børnenes behov.</p> <p>Variation i normering: ressourcer til dyrere medarbejdere.</p>

Børnenes progression	Selvejende dagtilbud Dagtilbud	Flere grupper påpegede vigtigheden af, at se på børnenes progression frem for hvem der scorer højest i Dialoghjulet. hvad får børnene ud af det? Udvikler børn sig til det "rigtige" – er det det rigtige input vi giver? Der skal opstilles læringsmiljø ud fra den konkrete børnegruppe, og progression ud fra den konkrete børnegruppe.
Systematik og evalueringskultur	Dagtilbud	<p>Der var i flere af grupperne et fokus på evaluering og at skabe gode rammer for systematisk opfølgning. For hvad er det der vurderes på baggrund af? Der skal være en systematik så vi måler på det samme og ud fra samme grundlag. En ikke ensartet men alligevel en bred systematik.</p> <p>I en gruppe blev nævnt, at der stadig arbejdes med at få greb om evaluering, så det er indarbejdet som en naturlig del af hverdagen. Evaluering er en læringsproces og vi er i gang med at lære hvordan. Det blev understreget at data ikke giver viden i sig selv, men skal opfølges af refleksion og tolkning for at skabe værdi.</p> <p>Derudover blev peget på at metodefrihed er vigtig, så evalueringsredskaber vælges på baggrund af hvad der giver mening i dagtilbuddene og det bliver et anvendeligt redskab.</p> <p>Evaluering af læreplanen</p>
Børnefremmøde	Dagtilbud Skole	Her indikerer tallene at børn med lavt fremmøde har lavere progression i udvikling. Der holdes meget øje med fremmøde i afdelingerne, fordi det er svært for børn at udvikle sig, når de ikke møder i dagtilbud. Det ønskes, at der udarbejdes et komme/gå system, som kan registrere dette. Samme bevågenhed omkring fremmøde er også gældende i skolerne. Dilemmaet kan være forskellen på et dagtilbud og skole pligt .
Kønnsforskelle	Dagtilbud Selvejende dagtilbud	<p>I en gruppe drøftes den forskel Dialoghjulet viser på piger og drenge. Data fra Dialoghjulet viser, at pigerne generelt vurderes højere end drengene. Det kunne være interessant at være mere nysgerrig på. Skyldes det forskellig modenhed hos børnene eller skyldes det bias i vores vurdering og opfattelser af børnene? Hvad betyder det for den måde vi tilrettelægger vores praksis på.</p> <p>Forskel i dialoghjul, fedme etc.</p>

Anbefalinger fra BUPL, FOA og ÅFO

- Kvalitet. Hvad er kvalitet og hvordan ser vi på kvaliteten?
- Læringsmiljøer, herunder børneperspektivet (både det børne- og voksen-initieret)
- Personaleforhold (udskiftning, sygefravær, normering i løbet af dagen og uddannelsesniveaue)
- Forældreperspektivet

7. januar 2021
Side 1 af 3

Emne **Implementering af Aula til dagtilbud**

Til **Rådmanden**

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Økonomi- og administrationschef Hardy Pedersen har sat forslaget på dagsorden med henblik på beslutning af scenarie for implementering af Aula til dagtilbud.

Det er nødvendigt at revurdere den nuværende plan for implementering af Aula til dagtilbud af to årsager:

- Coronasituationen
- Udfordringer med ny loginløsning til Aula

Coronasituationen:

Dagtilbuddene er pressede af coronasituationen, hvilket bekymrer i forhold til hvor stor en implementering Aula er for dagtilbuddene.

Undervisning af superbrugere til Aula var oprindeligt planlagt til start i uge 2. Vurderingen er dog nu, at det ikke er hensigtsmæssigt at igangsætte dette i den nuværende situation i forhold til corona idet vi frygter at opgaven ikke kan prioriteres nok lokalt. Undervisningen af superbrugere er særlig vigtig, idet det er forudsætningen for den videre udbredelse lokalt på den enkelte institution til de øvrige medarbejdere, at der er en lokal superbruger, som kan assistere i dagligdagen. Der er fra forvaltningens side en bekymring omkring, at der herved risikeres en manglende forankring lokalt, idet man ikke kan have fokus nok på opgaven i denne tid. Hertil kommer en bekymring for om fremmødet til online-undervisningen vil være tilstrækkeligt givet den aktuelle situation.

Udfordringer med ny login-løsning:

Der er dele af Aula, der indeholder følsomt personindhold, og der er dermed krav om såkaldt to-faktor login, når dette indhold skal tilgås. For at kunne tilgode dette, skal medarbejderne installere en app på deres mobiltelefon.

De medarbejdere, der ikke har en arbejdsmobil, kan bruge deres private mobil, men vi kan ikke stille krav om dette. Derfor skal vi stille en alternativ løsning til rådighed. Løsningen er, at disse medarbejdere skal møde op personligt hos IT-supporten og modtage en såkaldt token (fx en nummerviser), der kan udgøre såkaldt login step-up.

Den nye loginløsning er under udvikling sammen med IT-infrastruktur i Fælles Service i Borgmesterens Afdeling. Dog er projektet forsinket således at den tidligst er klar primo marts.

BØRN OG UNGE

Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

Digitalisering

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 40 32 88 16

Direkte e-mail:
kikm@aarhus.dk

Sag: 21/001041
Sagsbehandler:
Kirsten Kaag Mortensen

7. januar 2021
Side 2 af 3

Introduktion af nyt login er en stor opgave og erfaringerne fra skolerne er, at det giver mange udfordringer blandt medarbejderne.

Udfordringerne med login forventes således at blive uhensigtsmæssigt store, idet vi er nødsaget til at implementere den nye loginmetode midt i implementeringsperioden.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Der er skal tages stilling til scenarie for implementering af Aula.

Nedenfor er opstillet to scenarier for implementering af Aula til dagtilbud, og det skal besluttes, hvilket af de to scenarier, der skal realiseres.

Scenarie 1 er i overensstemmelse med den justering af tidsplaner for projekter og indsatser i MBU, som rådmanden besluttede i december 2020, mens scenarie 2 er et revideret scenarie som tager hensyn til de ændrede forhold beskrevet ovenfor.

Anbefalingen fra forvaltningen er scenarie 2 begrundet i den travlhed, der pt. opleves på institutionsområdet som følge af coronasituationen, og at der bliver tidsmæssigt sammenfaldende med udfordringen med loginløsningen.

Scenarie 1: Udsætte opstart af undervisning til februar og fastholde forældres ibrugtagning medio marts.

Vi fastholder det meste af den nuværende plan. Vi udskyder dog opstart af undervisning af superbrugere fra uge 2 til uge 5 i håb om, at coronapresset er aftaget til den tid.

Det bliver nødvendigt at introducere medarbejderne til to forskellige loginløsninger, idet vi først forventer, at den nye loginløsning er klar med udlevering af tokens primo marts.

Scenarie 2: Implementere Aula i tæt sammenhæng med chromebooks og udsætte forældres ibrugtagning af Aula til medio maj.

I scenarie 2 kobler vi implementering af Aula sammen med udrulningen af chromebooks til dagtilbud og planlægger et samlet forløb for ibrugtagning af chromebooks og Aula.

Vi vil stadig have udfordringen med login, men vi kan implementere det varige login fra start. Samtidig undgår vi, at dagtilbuddene skal skifte udstyr kort tid efter ibrugtagningen af Aula.

7. januar 2021
Side 3 af 3

Ændringen vil medføre at forældre og medarbejdere i dagtilbud tager Aula i brug senere end de fleste øvrige kommuner i landet. Der er dog også andre kommuner, der først har ibrugtagning i 2. kvartal, fx København og Horsens.

4. Videre proces og kommunikation

Dagtilbuddene orienteres om tidsplan.

Der vil ske en tæt koordinering af implementering af Aula og chromebooks, så vi sikrer udnyttelse af synergi mellem de to projekter med det formål at sikre en meningsfuld ibrugtagning for medarbejderne.

Ensomhed

- Stikord og input til drøftelse på Udvalgsmøde den 13. januar 2021

Indhold

Livsmestring i fællesskab	1
Den akutte Corona trivselspakke.....	1
Samarbejde med frivillige foreninger	2
Gratis psykologhjælp	2
Skolesundhedsplejen.....	3
Data fra elevtrivselsmålingen og den kommunale sundhedsmåling	3

Livsmestring i fællesskab

Livsmestring i fællesskab (strategi for mental sundhed) er klar til høring så snart processen genoptages. Strategien giver os et fælles grundlag og et fælles sprog for vores arbejde med mental sundhed, og den giver os et afsæt for udviklingen af indsatser til at styrke livsmestring og fællesskaber, og dermed forebygge ensomhed blandt børn og unge.

Den akutte Corona trivselspakke

Børn og Unge fik tildelt 2,25 mio. kr. af de midler, som Byrådet besluttede at tildele til indsatser målrettet sårbare borgere, som er særligt hårdt ramt under Corona-krisen.

- En del af midlerne er fordelt til indsatser i Børn og Unge, som oplever en øget efterspørgsel under/efter Corona-nedlukningen.
- 600.000 kr. er fordelt til foreninger, som gør en ekstra indsats eller oplever højere efterspørgsel pga. Corona.

Midlerne er fordelt således:

Afdeling	Indsats	Beløb (1000 kr.)
PPR	gratis psykologhjælp	550
PPR	Back2School	350
Sundhed	Robusthed	270
Sundhed	Alkohol 3. klasse	350
Kommunikation	Uddeling foreninger og "varmt tøj"	600
	I alt	2120

De 600.000 kr. er fordelt til følgende foreninger, som har målrettede indsatser under Corona, og som har tilkendegivet, at de vil kunne hjælpe flere:

- Homestart
- Bedre Psykiatri Aarhus
- Tuba

- Sind
- Mødrehjælpen
- Bogspiloppen
- Kirkernes Sociale arbejde
- Folkekirkens Familiestøtte
- Reservering til "varmt tøj" indsatsen (forskellige foreninger)

Samarbejde med frivillige foreninger

Mange frivillige foreninger og netværk har tilbud om fællesskab og uforpligtende samvær. Det at kunne tale med en voksen eller en jævnaldrende i en uformel ramme kan have stor betydning i forhold til at imødekomme ensomhed.

I Børn og Unge arbejdes der med at styrke samarbejdet til foreninger, som understøtter børn og unges trivsel og udvikling. Størstedelen af alle de frivillige aktiviteter og indsatser handler om ensomhedsforebyggelse uanset om det er skoleonkler/tanter som eller frivillige sociale tilbud om hotlines, familiekubber, sommerlejre osv.

Vi udsender løbende lister over de forskellige tilbud. I denne uge udkommer vi med en liste der kan formidles til unge via deres forældre og vores medarbejdere:

<https://sway.office.com/fLvheDE9yH48vmJ3?ref=Link>

Gratis psykologhjælp

Gratis psykologhjælp blev igangsat den 18. maj 2020. Allerede fra første dag var der meget stor interesse for at benytte tilbuddet. Fra den 2. juni var det nødvendigt at fortælle forældre, der ringede ind, at der først var tid til samtaler efter sommerferien, da det ikke var muligt at nå at påbegynde flere samtaler.

Vi har været i dialog med vores samarbejdspartnere, der også udbyder samtaleforløb med børn og unge tilbud, herunder Headspace, sociallægevagten og Børnetelefonen. De oplever samme problem som os med en stor efterspørgsel og en stigende venteliste.

Der er desuden venteliste på at få en psykologisk udredning på BUC og hos privat praktiserende psykologer og psykiatere, hvilket også afspejles i, at forældrene henvender sig til os med ønsket om hjælp til deres barn, mens de venter på en udredning.

Der er typisk 20 – 25 opkald pr. uge. Henvendelserne er primært fra forældre, men der er også enkelte opkald fra unge og fra professionelle (lærere, pædagoger og socialrådgivere).

Data – antal opkald:

- Maj-juni: 107
- Sep.-nu: 218
- Opkald i alt: **325**
- Venteliste 102

Gratis psykologhjælp er en af de indsatser, som har fået ekstra midler fra den akutte Corona-trivselspakke for at kunne imødekomme efterspørgslen. De almindelige PPR-indsatser målrettet specifikke børn og unge fortsætter under nedlukningen.

Skolesundhedsplejen

Børn påvirkes af stemningen i hjemmet, herunder misbrug, konflikter og skænderier hos forældrene, som kan være forværret under Corona (f.eks. er der en stigning i efterspørgslen efter parterapi).

Skolesundhedsplejens gruppesamtaler med elever i 3. klasse handler om det, der kan være svært derhjemme, og medvirker til opsporing af trivselsproblematikker. Indsatsen har fået midler fra den akutte Corona-trivselspakke, så det bliver muligt at fortsætte indsatsen i hele 2021. Ellers ville indsatsen være udløbet med skoleåret 2020/2021 sammen med de øvrige indsatser under investeringsmodel på alkohol.

Ensomhed er et tema i den samtale, som skolesundhedsplejen har med eleverne i 9. klasse, og sundhedsplejerskerne har en særlig opmærksomhed på dette efter Corona nedlukningen. Der er dog ikke umiddelbart nogen tendens i sundhedsplejens data, der afspejler, om der er en stigning i ensomheden pga. Corona.

Føler du dig ensom? *	2019/2020	2020/2021
”Ja af og til”	25 %	22 %
”Ja tit” eller ”ja meget tit”	2,7 %	2,8 %

* Data fra det spørgeskema, som eleverne udfylder forud for samtalen med skolesundhedsplejersken og som indgår som input til samtalen (ikke anonymt).

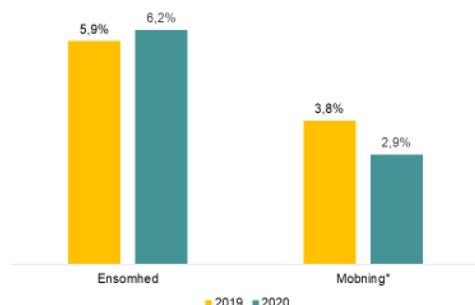
Under nedlukningen har skolesundhedsplejen mulighed for at afholde behovssamtaler virtuelt med børn, unge og forældre, og nogle praktiserer walk n' talk samtaler. Ligeledes skal det fremgå på Aula el.lign., at sundhedsplejersken er tilgængelig på telefon og mail.

Data fra elevtrivselsmålingen og den kommunale sundhedsmåling

Nedenfor er uddrag af elevtrivselsmålingen og den kommunale sundhedsmåling. Data for 2020 er indsamlet i perioden 20/1-19/6 2020 (udskudt pga. Corona)

Ensomhed og mobning

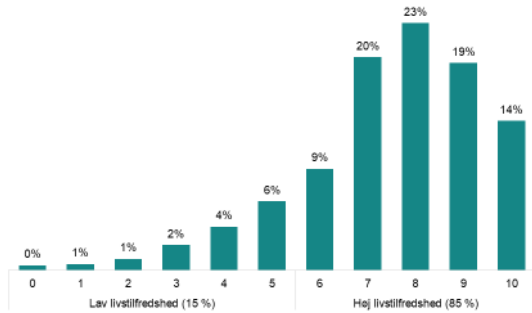
Hovedresultater fra den nationale trivselsmåling Mental mistrivsel – ensomhed og mobning (meget tit/tit)

- Ensomhed – ikke signifikant stigning
- Mobning – signifikant fald

Livstfredshed – tre slides

Resultater fra den kommunale sundhedsmåling
Lav livstfredshed

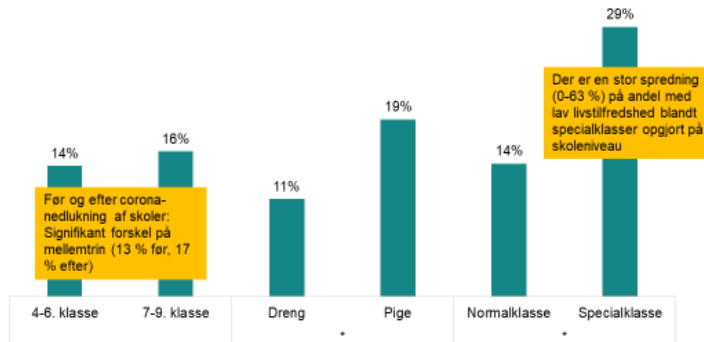

I alt svarer 15 %, svarende til 1555 elever, at de har lav livstfredshed (spredning blandt skoler 8-35 %)

Ingen udvikling fra 2019 (15 %)

Udvikling fra 2019:
 • 23 skoler har negativ udvikling
 • 5 skoler har ingen udvikling
 • 19 skoler har positiv udvikling

Resultater fra den kommunale sundhedsmåling
Lav livstfredshed

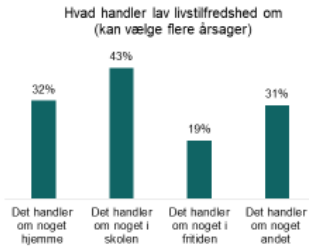

Før og efter corona-nedlukning af skoler: Signifikant forskel på mellemtrin (13 % før, 17 % efter)

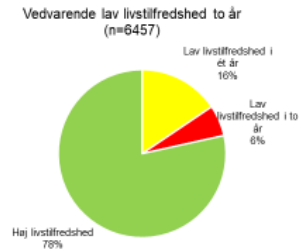
Der er en stor spredning (0-63 %) på andel med lav livstfredshed blandt specialklasser opgjort på skoleniveau

Resultater fra den kommunale sundhedsmåling

Lav livstilfredshed

51 % af elever valgte én årsag, 18 % valgte to årsager, mens 9 % valgte tre årsager, og 3 % valgte alle fire årsager.

Flere piger (8%) har vedvarende lav livstilfredshed end drenge (4%).

Flere elever i specialklasser (9%) har vedvarende lav livstilfredshed end elever i normalklasser (6%).

Der er en signifikant forskel på høj og lav livstilfredshed ift. om man

- Føler sig god nok, som man er
- Bevæger sig udenfor skoletiden
- Ikke sover dårligt